

Tilstandsrapport for barnevernstjenesten

2022

Til politisk behandling

Postadresse:
Postboks 700
1304 SANDVIKA
E-post:
barnevernstjenesten@baerum.kommune.no

Besøksadresse:
Arnold Haukelands
plass 10
1338 SANDVIKA

Org. nr: 974552825
Telefon: 67 50 68 00

KLART SPRÅK?
Hjelp oss å bli bedre:
klartsprak@baerum.kommune.no

Innhold

1.	Innledning.....	3
2.	Rapportens oppbygning	3
3.	Leders overordnede vurdering av status for virksomheten	4
4.	Presentasjon av virksomheten og nøkkeltall.....	5
4.1	Organisasjon.....	5
4.1.1	Avdeling barnevernvakt, mottak og akutt.....	6
4.1.2	Avdeling undersøkelse.....	7
4.1.3	Avdeling barn og avdeling ungdom	7
4.1.4	Avdeling tiltak.....	8
4.1.5	Avdeling omsorg.....	9
4.1.6	Samarbeidet med Asker kommune	9
4.2	Aktivitet.....	10
4.2.1	Meldinger til barneverntjenesten	10
4.2.2	Undersøkelser.....	12
4.2.3	Akutt plasseringer	14
4.2.4	Barn og unge med barneverntiltak.....	15
4.2.4.1	Enslige mindreårige	16
4.2.5	Hjelpetiltak og omsorgstiltak.....	16
4.2.5.1	Spesialiserte og evidensbaserte barnevernfaglige hjelpetiltak i tjenesten	18
4.2.6	Barn og ungdom plassert utenfor hjemmet	20
4.2.7	Unge voksne som mottar ettervern	22
4.2.8	Innsynskrav.....	23
4.3	Nøkkeltall – økonomi og effektivisering.....	23
4.4	Nøkkeltall – HR og HMS.....	26
4.4.1	Sykefravær.....	26
4.4.2	Turnover og rekruttering	26
5.	Årets aktiviteter og resultater: Kvalitetsutvikling og innovasjon	27
5.1	Om strategi for kvalitetsutvikling	27
5.2	Strategi for kvalitetsutvikling 2022-2024 - status 2022.....	29
5.3	Videreutdanning og interne kompetansehevende tiltak	31
5.4	Spesielt om barnevernets arbeid med brukerinvolvering.....	31
6.	Styring og kontroll i virksomheten	32
7.	Vurdering av fremtidsutsikter	33
7.1	Særskilt om forberedelser til og arbeid med barnevernreform/oppvekstreform og ny barnevernslov fra 01.01.2023	34

Strategisk målbilde for barneverntjenesten 2022-2024

- ✓ Hjelpen vi gir er av høy faglig kvalitet og basert på oppdatert kunnskap, med barnets perspektiv tydelig i alt vårt arbeid
- ✓ Vi har felles kunnskap og forståelse om bruk av faglig analyse for å sikre rett hjelp til rett tid
- ✓ Vi samarbeider godt med hverandre og andre instanser til beste for barnet – med avklarte roller og ansvar i helheten
- ✓ Vår kultur er betegnet av høy faglig kvalitet, god relasjonskompetanse og trygt arbeidsmiljø

1. INNLEDNING

Barneverntjenesten er en lovpålagt tjeneste med rettighetsfestede tiltak til barn og unge. Samfunnsoppdrag, mandat, ansvar og oppgaver er nedfelt i lov om barnevernstjenester. Barneverntjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Barneverntjenesten skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår (jf. lov om barnevernstjenester § 1-1).

Barneverntjenesten i Bærum ønsker å gå foran som pådriver for økt åpenhet og innsikt om barnevern i befolkningen, blant samarbeidende instanser, i det offentlige ordskiftet og overfor politisk og administrativ ledelse som barneverntjenestens eiere i kommunen. Som del av dette fremlegges tilstandsrapport for 2022, som er femte året det fremlegges slik tilstandsrapportering.

Årlig tilstandsrapportering til kommunestyret har vært et lovpålagt krav siden 2021. En oppdatert veileder for utarbeidelse av tilstandsrapport for kommunenes barneverntjenester finnes tilgjengelig på Bufdirs nettsider: [Tilstandsrapportering for kommunale barnevernstjenester | Bufdir](#)

I tilstandsrapport for 2022 redegjøres det for nøkkeltall og styringsdata fra det foregående året, men også utviklingstrekk over tid, herunder grad av måloppnåelse. Det er ønskelig å vise sammenhenger og analyse av drift og styringsdata i et større og mer helhetlig bilde, som danner et grunnlag å bygge videre på også for fremtidige tilstandsrapporter og for vurdering av tjenestens forsvarlighet.

2. RAPPORTENS OPPBYGNING

Kommunedirektøren fremlegger tilstandsrapport for barneverntjenesten i Bærum 2022 som politisk sak for behandling. Rapporten tar utgangspunkt i statens krav og anbefalinger til innhold i årsrapporter, strukturen i barneverntjenestens strategi for kvalitetsutvikling, interne verktøy for virksomhetsstyring, styringsdata i fagsystemer og indikatorer rapportert til nasjonale myndigheter.

Barneverntjenesten legger til grunn kvalitetsprinsippene definert av Verdens helseorganisasjon, som også er besluttet på barnevernområdet nasjonalt, som utgangspunkt for definisjonen av kvalitet:

- Tjenestene skal være virkningsfulle.
- Tjenestene skal ha god utnyttelse av ressursene.
- Tjenestene skal være tilgjengelig og rettferdig fordelt.
- Tjenestene skal involvere brukerne og gi dem innflytelse.
- Tjenestene skal være samordnet og preget av kontinuitet.
- Tjenestene skal være trygge og sikre.

Som del av tilstandsrapporten fremlegges status for indikatorer som angir status for kvalitet i tjenesten. En indikator kjennetegnes ved at den forenkler, er kvantifiserbar og er ukontroversiell. Indikatorene benyttes for å vise status, om det har skjedd endringer i ønsket eller uønsket retning og om målsetninger er oppnådd.

Indikatorer kan imidlertid sjelden alene forklare hvorfor og hvordan endring skjer, hvorfor et tiltak har ønsket effekt, eller beskrive det helhetlige kvalitetsnivået i tjenester til brukerne. I barneverntjenestens utviklingsarbeid har det, som på mange områder i velferdssektoren, vært hensiktsmessig å vurdere utvikling og måloppnåelse bredere enn basert på kvantifiserbare indikatorer og lovkrav. I tilstandsrapporten vil derfor indikatorer suppleres med en presentasjon av satsningsområder og et utvalg gjennomførte kvalitetsutviklingstiltak i tjenesten. Det vektlegges å vise sammenhenger mellom utvikling, omstilling, risikoområder, måloppnåelse og resultater over tid.

3. LEDERS OVERORDNEDE VURDERING AV STATUS FOR VIRKSOMHETEN

Barnevernsjefens overordnede vurdering er at barneverntjenesten i Bærum har videreført og videreutviklet arbeidet med kvalitet i tjenestene overfor barn, unge og familier i kommunen. Målbare tall i 2022 støtter dette. Vurderingen baserer seg blant annet på utvikling og måloppnåelse for indikatorer som rapporteres til nasjonale myndigheter, oppnådde resultater fra strategisk kvalitetsutviklingsarbeid over tid, samt månedlig gjennomgang av sammenhengen mellom styringsdata, drift og kvalitet i oppgaveutførelsen i tjenestens ledergruppe.

Barneverntjenesten i Bærum opprettholdt den kritiske samfunnsfunksjonen under alle faser av pandemien, også i januar 2022. Ved å gjennomføre interne tilpasninger og ressursfordelinger opprettholdt tjenesten ordinær tilgjengelighet og stedlig oppfølging overfor barn og familier, og fulgte opp lovkrav og håndterte akutte hendelser som i en normalsituasjon.

Det kan ikke utelukkes at enkelte aktivitetsdata gjennom 2022 er påvirket av pandemien, men dette har ikke gitt signifikante utslag; til dette er tallmaterialet for snevert. Det vil imidlertid stadig vurderes om eventuelle fremtidige utslag kan knyttes til den nasjonale unntakstilstanden som preget samfunnet generelt i denne tiden, og barn og unges livssituasjon spesielt.

Fra og med 26. januar 2022 var alminnelig drift i tjenesten gjenopprettet.

Året 2022 viser blant annet:

- Generelt høy og økende måloppnåelse for lovpålagte og målbare indikatorer.
- En større andel barn får hjelp i form av differensierte, spesialiserte og virksomme barneverntiltak. Per 2022 har 89 prosent av barn med barneverntiltak i Bærum hjelpetiltak uten plasseringstiltak, mens 11 prosent av barna har plasseringstiltak.
- De fleste akutt plasseringene i 2022 ble gjennomført med samtykke fra foreldre og ungdom over 15 år.
- Høy måloppnåelse for lovpålagte krav innen fosterhjemområdet.
- Videreutvikling av oppfølgings- og veiledningstilbud for foreldre etter omsorgsovertakelse ble opprettholdt og videreført i tråd med faglige og nasjonale føringer.
- Gjenforeningsformålet er tydeliggjort i nasjonale føringer og i lovverket, og tjenesten tilpasset organisering av ressurser og oppgaveutførelse til dette. Oppfølging av foreldre etter omsorgsovertakelse supplerer tjenestens spesialiserte veiledning og oppfølging til fosterhjem, og er en viktig del av barnevernsreformen/oppvekstreformen.
- Antall barn i barneverninstitusjon steg med seks i 2022, men er likevel langt under tallene fra årene 2015-2018.
- Antall barn som ble akutt plassert i 2022 økte med tre.
- Antall barn i fosterhjem er stadig synkende, fra 110 barn i 2021 til 100 barn i 2022.
- Ansvar og myndighet for tjenester overfor enslige mindreårige var fremdeles i 2022 fordelt mellom to tjenester, to direktørområder (tidligere kommunalsjefsområder) og to politiske hovedutvalg. Samarbeidet på tjenestenivå og i enkeltsaker har vært videreført, og barneverntjenesten hadde ved årets slutt ansvar for 36 enslige mindreårige under 18 år og med etterverntiltak etter fylte 18 år.
- 14 enslige mindreårige bodde ved årets slutt i bofellesskap eller hybelfellesskap under Botiltak for enslige mindreårige i nåværende direktørområde Helse og velferd, tidligere HESO.
- Nødvendige forberedelsesaktiviteter og opplæring i tjenesten er gjennomført før ny barnevernslov fra 01.01.23.
- Påbegynt kartlegging av barns, unges og familiers behov som grunnlag for å videreutvikle nødvendig tiltakstilpasning for å sikre forebyggende barnevernsarbeid i tråd med intensjonen i barnevernsreformen/oppvekstreformen.
- Forberedelser og overgang til ny organisering av oppvekstfeltet 1. oktober 2022 som skal sikre økt samordning av tjenestene rettet mot barn og unge i kommunen.

- Deltakelse i prosjekt og forberedelse av innføring av nytt nasjonalt digitalisert fagprogram for hele barnevernet med fokus på kvalitetssikring og medvirkning, og utvikling av nytt barnevernfaglig fagsystem for kommunene.
- Barneverntjenesten har i 2022 bosatt 10 enslige mindreårige, fire av disse med opprinnelse fra Ukraina.

Utviklingen i tjenesten har vært basert på faglig analyse og systematisk oppfølging av ønsket kvalitetsutvikling i henhold til barnevernsreformens/oppvekstreformens intensjoner. Tjenestens drift og utviklingsarbeid har siden 2016 vært gjennomført systematisk og planlagt gjennom prosesser og målstyring knyttet til *barneverntjenestens strategi for kvalitetsutvikling*. I 2022 har barneverntjenesten videreført oppgavene som følger av ny barnevernslov og barnevernsreformen/oppvekstreformen, og en betydelig økonomisk effektivisering og omstilling de siste årene har vært avgjørende for å sikre forsvarlige og bærekraftige tjenester til barn, unge og familier etter innføring av ny finansieringsmodell på barnevernområdet i 2022.

Modellen som er etablert for kvalitetssikring av det faglige arbeidet, vurdering av risiko og oppfølging av avvik, gjør at områder som bør prioriteres eller møtes med forbedringstiltak kan avdekkes tidlig. Som verktøy internt anvendes delegasjonsbestemmelser, funksjons- og rollebeskrivelser, prinsipper for eskalering i beslutningsprosesser, samt månedsrapport over virksomhetsstyring til månedlig gjennomgang i ledergruppen og med barnevernsjef. Det vurderes at de prioriterte områder i *strategi for kvalitetsutvikling 2022-2024* er i tråd med tjenestens samfunnsoppdrag.

4. PRESENTASJON AV VIRKSOMHETEN OG NØKKELTALL

4.1 Organisasjon

Barneverntjenesten i Bærum kommune er en av Norges største barneverntjenester med cirka 160 ansatte og 200 fosterhjem, besøkshjem og støttekontakter. Barneverntjenesten ønsker å gå foran innen kvalitetsutviklingsarbeid på barnevernområdet, og har utviklet driften i tråd med barnevernsreformen/oppvekstreformen gjennom blant annet barnevernfaglig tiltaksavdeling, implementering og drift av spesialiserte hjelpetiltak som Funksjonell familieterapi (FFT), Multisystemic Therapy -Child Abuse and Neglect (MSTCAN), The Attachment and Biobehavioral Catch-up Intervention (ABC) og Parent Management Training Oregon (PMTO). Tjenesten har eget veilederteam for fosterhjem og for foreldre etter omsorgsovertakelse. Barneverntjenesten i Bærum er i tillegg vertskommune for Asker og Bærum barnevernvakt.

Barneverntjenesten er praksisplass for studenter i barnevern og sosialt arbeid fra Oslo Met og VID vitenskapelige høyskole. I 2022 gjennomførte i alt ni studenter praksis i Bærum barneverntjeneste. Studentene får oppfølging av egen veileder i tjenesten, og deltar også i individuell veiledning og i gruppeveiledning.

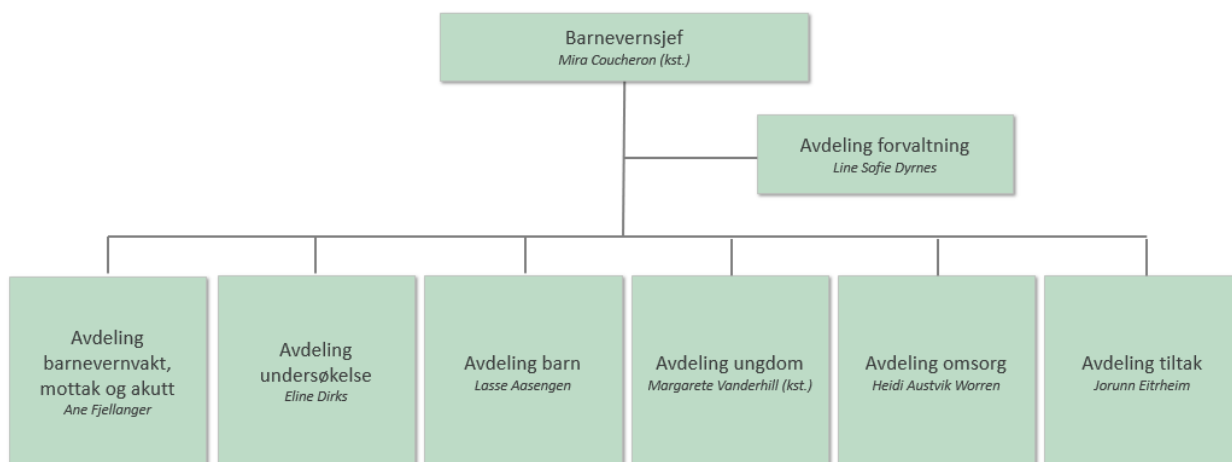
Barneverntjenesten er involvert i ulike forskningsprosjekter; for tiden et prosjekt om evaluering av hjelpetiltak i barnevernet, der VID vitenskapelige høyskole er prosjekteier. I tillegg er tjenesten deltakende i utviklingsarbeid gjennom et doktorgradsarbeid i psykologi i samarbeid med Arkitekt- og designhøgskolen i Oslo knyttet til relasjonskomptanse. Barneverntjenesten har også et formalisert samarbeid med Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge (NUBU) og Regionsenter for barn og unges psykiske helse (RBUP) om barnevernfaglig tiltaksutvikling og implementering.

Barneverntjenesten i Bærum forvalter barnevernets kommunale ansvarsområde etter det som kalles «spesialistmodell», der hver del i tjenesten har spesialisert barnevernfaglig kompetanse og oppgaver knyttet til de ulike deler av virkeområdet etter lov om barneverntjenester. Barneverntjenestens arbeidsområde og oppgaver er lovpålagt, og barnevernloven er en rettighetslov.

Barneverntjenesten i Bærum kjøper verken saksbehandlingstjenester eller private hjelpetiltak. Barneverntjenesten følger nasjonale føringer om kontinuerlig tiltaksutvikling differensiert for de

målgruppene barnevernet har et lovhjemlet ansvar overfor. Systematisk satsing på virksomme, barnevernfaglige hjelpetiltak helintegrert i tjenesten er en avgjørende suksessfaktor for utviklingstrekk i kvalitet, gjennomføring av barnevernsreformen og økonomisk omstilling som beskrives i tilstandsrapporten.

Illustrasjon1: Organisasjonskart

4.1.1 Avdeling barnevernvakt, mottak og akutt

Avdeling barnevernvakt, mottak og akutt er døgnbemannet alle dager i året. Avdelingen har ansvar for det hendelsesstyrte arbeidet i barneverntjenesten, og medarbeiderne jobber i all hovedsak turnus.

Innenfor barneverntjenestens ordinære åpningstid utgjør avdelingen barneverntjenestens mottak. Alle bekymringsmeldinger og henvendelser til barneverntjenesten som ikke har egen saksbehandler i barnevernet blir vurdert, behandlet og besvart av mottak.

Mottaket bemanner i tillegg barneverntjenestens konsultasjonstelefon, og driver utstrakt veiledningsvirksomhet til private personer og offentlige samarbeidspartnere. Avdelingen bistår også i akuttsaker i barneverntjenestens øvrige avdelinger på dagtid, for å sikre kvalitet i et krevende sakskompleks. Avdelingen har spesialisert kompetanse på akuttarbeid og forebygging av akuttplasseringer.

Utenfor barneverntjenestens ordinære åpningstid holder barnevernvakten til på politistasjonen i Sandvika, og fungerer som en interkommunal barnevernvakt for Asker og Bærum. Barnevernvaktens ansvar er å gi barnevernfaglig bistand til barn og deres familier ved akutte kriser. Barnevernvakten svarer også på nasjonal alarmtelefon 116 111, og bistår i akutte kriser med råd og veiledning, kontrollbesøk og oppfølging av barnevernssaker utenom barneverntjenestens åpningstider.

Barnevernvakten har siden februar 2022 hatt tilstedeværende nattevakter på politistasjonen, en ordning som erstattet bakvaksordning der bakvaktene oppholdt seg i eget hjem.

Organiseringen med tilstedeværende nattevakter på politistasjonen har ført til en betydelig økning av henvendelser i tidsrommet 23.00-08.00. Det vurderes at politiet i økende grad kontakter barnevernvakten om natten når de vet at det oppholder seg et vaktlag på politihuset med kort responstid, og det er en lavere terskel for å kontakte vaktlaget når de oppholder seg på politihuset. Nåværende organisering har medført at barnevernvakten tidlig blir involvert i barn og familier i krise og som trenger hjelp.

Barneverntjenestens konsultasjonstelefon er døgntilgjengelig, og besvares av barnevernvakt/mottak. På denne måten har barneverntjenesten "åpen dør" både for innbyggere og samarbeidende tjenester til konsultasjon. Tilgjengeligheten er betydningsfull for at barn, familier og samarbeidende tjenester skal oppleve å få barnevernfaglige og forsvarlige råd og veiledning når de trenger det, og at barn og unge får hjelp så raskt som mulig.

Avdelingen består i dag av totalt 32 medarbeidere, de fleste i ulike turnusstillinger.

4.1.2 Avdeling undersøkelse

Avdeling undersøkelse har ansvaret for å utrede og undersøke om barn og unge i Bærum har behov for tiltak fra barneverntjenesten. En undersøkelse skal gjennomføres innen tre måneder (kan i spesielle tilfeller utvides til seks måneder), og formålet er å kartlegge om barnet har behov for tiltak fra barneverntjenesten og eventuelt hvilke barneverntiltak barnet trenger.

I en undersøkelsesfase tar barneverntjenesten kontakt med barnet og foreldrene for å få mer informasjon om hvordan barnet har det. Et barn har rett til å medvirke i egen sak, og skal alltid høres før en beslutning blir tatt. Barnevernet snakker alltid med barnet, fordi barnet selv har best kunnskap om hvordan livssituasjonen oppleves av barnet selv. Barnet skal lyttes til, og barnets mening skal tas hensyn til når barneverntjenesten skal foreta vurderinger og beslutninger. Samtidig er det viktig at barna ikke opplever at de får ansvaret for vanskene familien eller de selv kan ha.

I løpet av en undersøkelse snakker barneverntjenesten også med alle foreldre. Hvis barnevernet skal kunne hjelpe foreldrene med endring, må foreldrene komme til orde og fortelle hvordan de i dag ivaretar barnet og hvilke tanker de gjør seg om barnets behov og livsbetingelser. Barneverntjenesten vil som hovedregel også besøke familien hjemme.

I tillegg kan det innhentes opplysninger fra barnehage, skole, helsestasjon, fastlege og andre instanser som kjenner barnet og foreldrene. Innhenting av opplysninger skjer så langt det er mulig med samtykke fra foreldre og barn over 15 år. I undersøkelsesfasen kan imidlertid barneverntjenesten innhente opplysninger også uten familiens samtykke når alvorlighetsgraden tilsier at det er nødvendig.

For å gjøre undersøkelsen mest mulig forutsigbar og for å skape trygghet hos barn og foreldre, lager barneverntjenesten ved oppstart en plan for undersøkelsen. Denne planen lages i hovedsak sammen med familien. Planen bidrar også til at undersøkelsen gjennomføres innen de lovpålagte frister som gjelder.

På bakgrunn av opplysningene som kommer frem i undersøkelsen, vurderes hvilke risiko- og beskyttelsesfaktorer som finnes i barnets liv, med utgangspunkt i ulike faglige sjekklister og kartleggingsverktøy for hvilke forhold som øker og demper sannsynligheten for at barn vokser opp under forhold som kan skade deres helse og utvikling. Dersom barnet er i behov av hjelpetiltak fra barneverntjenesten, skal dette nedfelles i eget vedtak og i barnets tiltaksplan. Avdelingen har totalt 22 ansatte. Avdelingen undersøker omsorgssituasjonen til i underkant av 200 barn til enhver tid.

4.1.3 Avdeling barn og avdeling ungdom

Avdeling barn og avdeling ungdom er barneverntjenestens oppfølgeravdelinger. Avdelingene har ansvar for å iverksette og følge opp hjelpetiltak i henhold til vedtak etter lov om barneverntjenester. Målgruppen for avdeling barn er 0-13 år, og gjelder også gravide. Målgruppen for avdeling ungdom er barn og ungdom 13-18 år, og unge voksne i alderen 18-25 år med ettervernstiltak. Avdeling ungdom følger også opp enslige mindreårige flyktninger som er bosatt i Bærum kommune, eller som etter fylte 18 år fortsetter å bo i kommunale botiltak eller flytter for seg selv (ettervern). Driften av botiltak for enslige mindreårige flyktninger (BTEM) er organisert utenfor barneverntjenesten. Barneverntjenesten kan iverksette tiltak både i og utenfor hjemmet. Aktuelle tiltak som barneverntjenesten selv tilbyr kan være blant annet råd og veiledning, nettverksmøter, ansvarsgruppemøter, barnevernfaglige veiledningsprogram og familieveiledning, sinnemestringskurs, FFT, PMTO, ABC, aktivitetsgruppe, besøkshjem, støttekontakt og MST-CAN. Mange av tiltakene gjennomføres av barneverntjenestens tiltaksavdeling eller av barnevernkonsulentene selv. Barneverntjenesten benytter også statlige hjelpetiltak som familieråd, opphold på foreldre- og barn sentre og Multisystemic Therapy (MST) som leveres av Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat).

Avdelingene har et særlig fokus på barnets medvirkning, at barn og unge blir hørt og at deres mening tillegges vekt. Ungdom over 15 år må samtykke til barneverntiltak i egen sak. Dersom ungdom unndrar seg omsorg og det foreligger barnevernfaglig grunnlag for å iverksette tiltak mot ungdommens eget samtykke, kan det fremmes forslag om tvangstiltak for barneverns- og

helsenemnda (tidligere fylkesnemnda). Barnevernsloven gir også adgang til å fremme sak for barneverns- og helsenemnda om å pålegge hjelpetiltak rettet mot foreldrene, for eksempel om at barnet skal gå i barnehage eller at foreldrene skal motta familieveiledning. Dersom det er behov for å iverksette tiltak utenfor hjemmet kan dette skje i form av frivillig plassering i fosterhjem eller institusjon. Fosterhjem og institusjonsplasser formidles gjennom Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat), som har bistandsplikt overfor kommunene på dette området. Plassering uten foreldrenes samtykke eller uten samtykke fra ungdom over 15 år må fremmes for og behandles i barneverns- og helsenemnda. Barneverns- og helsenemndas vedtak kan påklages og bringes inn for behandling i det ordinære domstolsystemet av både foreldrene og barneverntjenesten.

Både avdeling barn og avdeling ungdom har et utstrakt samarbeid med barnehager, skoler og hjelpetjenester i og utenfor kommunen for å sikre helhetlig hjelp og oppfølging rundt barnet. Utgangspunktet for samarbeidet skal alltid være barnet og familiens behov, samt det å sikre felles innsikt i ulike tjenesters oppgaver og mandat, og dermed avklarte roller og ansvar i det helhetlige arbeidet rundt familien.

Avdeling barn og ungdom består i dag begge av totalt 20 ansatte. Avdelingene har ansvar for til sammen cirka 400 barn og ungdom til enhver tid.

4.1.4 Avdeling tiltak

Avdeling tiltak har som oppgave å gjennomføre barnevernfaglige hjelpetiltak til barn og familier som har rett til og er i behov av hjelp fra barneverntjenesten. Barneverntjenesten i Bærum fokuserer på kontinuerlig tiltaksutvikling for å tilby barn og familier differensierte hjelpetiltak som er utviklet på bakgrunn av den kunnskap som er tilgjengelig, og som tilpasses nåtidens og fremtidens behov i befolkningen.

Familiene kan få veiledning hos barneverntjenesten, men vi er også opptatt av å treffe familier hjemme i deres naturlige og kjente omgivelser, på tidspunkt som passer for dem. Avdeling tiltak har mulighet til å imøtekomme familiens behov for å møtes utenom alminnelig åpningstid, blant annet for å unngå at barna/ungdommene må ta fri fra skolen for å treffe veilederne.

Tiltaksporteføljen har de senere årene hatt en ønsket dreining mot mer kunnskapsbasert metodikk og kompetanse. Dette som følge av økte krav til kvalitet i hjelpetiltakene, men også på grunn av større kunnskapstilfang i barnevernfeltet. Vi gir samspillsveiledning til familier med spe- og småbarn, gruppebehandling til foreldre i familier hvor det er enighet om at foreldre trenger å regulere sinne/temperament (Brøsetmodellen), FFT-behandling som gir hjelp til familier når ungdom viser bekymringsfull atferd som vanskeliggjør samspillet i familien eller nettverket, samt støttekontaktgruppe for barn som trenger sosial trening, og/eller som ikke deltar i ordinære fritidsaktiviteter. I 2022 fikk vi ferdigstilt opplæring i PMTO for fire terapeuter. PMTO er et omfattende forskningsbasert veiledningsprogram som treffer mange av de behov vi møter hos familiene vi kommer i kontakt med. Vi startet i tillegg i 2022 et arbeid med å systematisere og strukturere arbeidet vårt ut mot familier som har store og omfattende hjelpebehov, som forberedelse til tiltaksutvikling rettet mot denne målgruppen. Dette arbeidet vil for øvrig også involvere de andre avdelingene i tjenesten, og vil kunne benyttes også i gjenforeningssaker når et omsorgsvedtak oppheves og barnet skal tilbake til foreldrene.

Avdeling tiltak er direkte involvert i samarbeidsavtalene om tiltaks- og kompetanseutvikling med NUBU (Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge) og med RBUP (Regionsenter for barn og unges psykiske helse). For tiden omfatter samarbeidsavtalene blant annet følgende:

- Samarbeid om oppfølging av veiledningsmetoden ABC til foreldre med barn 0-2 år (med RBUP).
- Samarbeid om implementering og oppfølging av PMTO (med NUBU).
- Samarbeid om barnevernfaglig tiltaksutvikling for målgruppen barn som lever i familier med alvorlig foreldrekonflikt (med RBUP).
- Oppfølging og kontinuerlig kvalitetssikring i FFT-teamet (med NUBU).

- Oppfølging og kontinuerlig kvalitetssikring i MSTCAN-teamet (med NUBU).

Avdelingen består i dag av totalt 25 ansatte. Avdelingen gir til enhver tid barnevernfaglige hjelpetiltak til i underkant av 200 barn og deres familier.

4.1.5 Avdeling omsorg

Avdeling omsorg har ansvar for å følge opp alle barn og ungdom som barneverntjenesten har overtatt omsorgen for. Dette omfatter både barn som bor i fosterhjem og på institusjon. Ungdom over 18 år som har vært under barnevernets omsorg tidligere, gis tilbud om ettervern opp til 25 år.

Barneverntjenesten må alltid vurdere om det er noen i barnets familie og nettverk som kan ivareta omsorgen for et barn når barnet ikke kan bo hos foreldrene.

Avdelingen har ansvar for å vurdere og godkjenne fosterhjem til det enkelte barn. Også fosterhjem som blir formidlet fra Bufetat skal gjennom en systematisert faglig godkjenningsprosess av kommunen. I forbindelse med barnevernsreformen og ny fosterhjemsforskrift med krav til opplæring før godkjenning, gjeldende fra 01.01.22, har avdelingen hatt fokus på kvalitetsutvikling i fosterhjemsvurderinger og samarbeid med Bufetat om opplæring til fosterhjemmene.

Avdeling omsorg har ansvar for å ivareta barnets kontakt med foreldre, familie og andre viktige personer i barnets nettverk. Oppfølging av EMD-dommene og Høyesteretts tydelige føringer knyttet til gjenforening av barn og foreldre, har vært helt sentrale føringer i kvalitetsutviklingen de siste årene.

Barneverntjenesten har et særlig ansvar for å følge opp og tilby hjelp og oppfølging til alle foreldre som har mistet omsorgen for sine barn, uavhengig av hvilke utfordringer foreldrene har med rus, kriminalitet, psykisk fungering osv. Avdelingen har som følge av dette i løpet 2022 videreutviklet tilbudet som gis i oppfølging av foreldre, og styrket tilbudet med ytterligere en stilling. Vi har også et samarbeid med familievernkontoret i Asker og Bærum, som er tillagt et selvstendig ansvar på dette området.

Avdeling omsorg har et eget veilederteam som gir veiledning til fosterhjem. Det gis veiledning både til fosterforeldre innen kommunens grenser, men også til fosterforeldre for barn fra Bærum som er plassert i andre kommuner. Veilederteamet tilbyr individuell veiledning og ulike gruppeveiledningstilbud, basert på kunnskapsbaserte metoder som bl.a. Trygg Base, COS- P, PMTO med mer. I 2022 har en veileder blitt ferdig sertifisert PMTO terapeut. Barneverntjenesten overtok det hele og fulle ansvar for all veiledning og oppfølging av fosterhjem fra 01.01.22 slik det er gitt føringer om i barnevernsreformen/oppvekstreformen.

Gjennom veiledning og kvalitetssikring av fosterhjemmene skal vi sammen sørge for en trygg oppvekst for barn under barnevernets omsorg. Det innebærer også å sørge for at samvær med foreldre er trygge og gode, og at det gjøres konkrete og individuelle vurdering av omfanget. Et godt samarbeid mellom fosterforeldre og foreldre har stor betydning for barnets utvikling, enten det er med målsetting om gjenforening og tilbakeføring, eller om barnet skal vokse opp i fosterhjemmet.

Barneverntjenesten kan fremme sak for barne- og helsenemnda (tidligere fylkesnemnda) om å redusere samvær dersom dette vurderes å være til barnets beste. Foreldre kan også hevde saken sin prøvd på nytt hvert år. Avdelingens ansatte møter i barne- og helsenemnda (fylkesnemnda) og i det ordinære rettssystemet for ny vurdering av vedtakene om omsorgsovertakelse og samværsomfang. Avdelingen har også ansvar for å rekruttere, kurse og veilede tilsynsførere for barn som bor i Bærum kommune, der andre kommuners barneverntjenester har omsorgsansvaret. Avdeling omsorg består i dag av totalt 24 ansatte. Avdelingen følger til enhver tid opp cirka 160 barn og ungdom, sammen med deres foreldre, fosterforeldre, tilsynsførere og øvrige slekt og nettverk rundt barna.

4.1.6 Samarbeidet med Asker kommune

Barneverntjenesten i Bærum er vertskommune for Barnevernvakten i Asker og Bærum, og har ansvar for å sikre at Asker barneverntjeneste kan benytte og kjøpe et avtalt antall plasser i tiltakene FFT og MSTCAN av Bærum barneverntjeneste. Avtalen om plasser i tiltakene tar utgangspunkt i konkret enhetskostnad som faktureres Asker kommune per plass i tiltakene.

Det ble i 2022 gjennomført ulike samarbeidsmøter på ledernivå med Asker barneverntjeneste, og samarbeidsavtalen mellom kommunene ble fornyet ved utgangen av 2022. Avtalen med Asker omfatter tjenester knyttet til barnevernvakten, FFT og MSTCAN. Samarbeidet for øvrig omhandler blant annet sammenliknbare faglige avklaringer mellom kommunene. Samarbeidet mellom kommunene vurderes som konstruktivt og godt, og tjenestene har ambisjoner om jevnlig samarbeidsmøter gjennom året.

4.2 Aktivitet

4.2.1 Meldinger til barneverntjenesten

For at barneverntjenesten skal kunne gi barn og unge riktig hjelp til rett tid, er vi avhengig av informasjon i form av meldinger fra andre. Hvem som helst kan i utgangspunktet melde om bekymring for et barn til barneverntjenesten. Barnet/ungdommen selv, foreldre, familie, venner, privat nettverk og offentlig ansatte er eksempler på personer som melder. Alle offentlig ansatte, samt en rekke yrkesutøvere med profesjonsbestemt taushetsplikt, uavhengig av om vedkommende arbeider i det offentlige eller i det private, har også *plikt til*, - uten hinder i egen taushetsplikt og uten ugrunnet opphold - å gi opplysninger til barnevernet i følgende tilfeller:

- Når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli mishandlet, utsatt for alvorlige mangler ved den daglige omsorgen eller utsatt for annen alvorlig omsorgssvikt.
- Når det er grunn til å tro at et barn har en livstruende eller annen alvorlig sykdom eller skade og ikke kommer til undersøkelse eller behandling.
- Når det er grunn til å tro at et barn med nedsatt funksjonsevne eller et spesielt hjelpetrengende barn ikke får dekket sitt særlige behov for behandling eller opplæring.
- Når et barn har vist alvorlige atferdsvansker ved å begå alvorlige eller gjentatte lovbrudd, ved problematisk bruk av rusmidler, eller ved å ha vist annen form for utpreget normløs atferd.
- Når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli utnyttet til menneskehandel.

Barneverntjenesten skal snarest, og senest innen en uke, gjennomgå innkomne bekymringsmeldinger og vurdere om bekymringsmeldingen skal følges opp med undersøkelse i henhold til barnevernsloven.

Barneverntjenesten i Bærum vurderer meldinger daglig, og har faste mottaksmøter to ganger i uken, der alle bekymringsmeldingene gjennomgås. Alle akutte henvendelser eller hendelser følges imidlertid opp fortløpende.

Tabell 1: Et utvalg sentrale meldingsinstanser bak nye meldinger 2015-2022

Instans	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Skole	12,5 %	14,8 %	14,8 %	15,3 %	13,6 %	9,8 %	11,3 %	8,8 %
Barnehage	4,7 %	3,4 %	3,6 %	4,2 %	3,8 %	4,9 %	5,7 %	2,8 %
Politi	19,9 %	13,9 %	12,9 %	13,4 %	14,8 %	15,4 %	20,7 %	22,3 %
Barneverntj/bvv	21,2 %	23,6 %	23,6 %	25,4 %	25,7 %	21,7 %	20,1 %	20,8 %
Foresatte	6,6 %	4,9 %	6,9 %	5,0 %	6,5 %	7,1 %	8,9 %	9,4 %
Barnet	0,4 %	0,6 %	0,7 %	0,9 %	0,7 %	0,2 %	0,9 %	0,3 %
Andre private og andre	10,5 %	9,6 %	7,3 %	9,2 %	9,3 %	13,0 %	10,8 %	7,6 %
Lege/sykehus	8,7 %	9,0 %	7,4 %	4,1 %	7,1 %	9,7 %	5,0 %	6,3 %
Øvrige	15,5 %	20,2 %	22,7 %	22,5 %	21,0 %	18,1 %	16,7 %	21,6 %

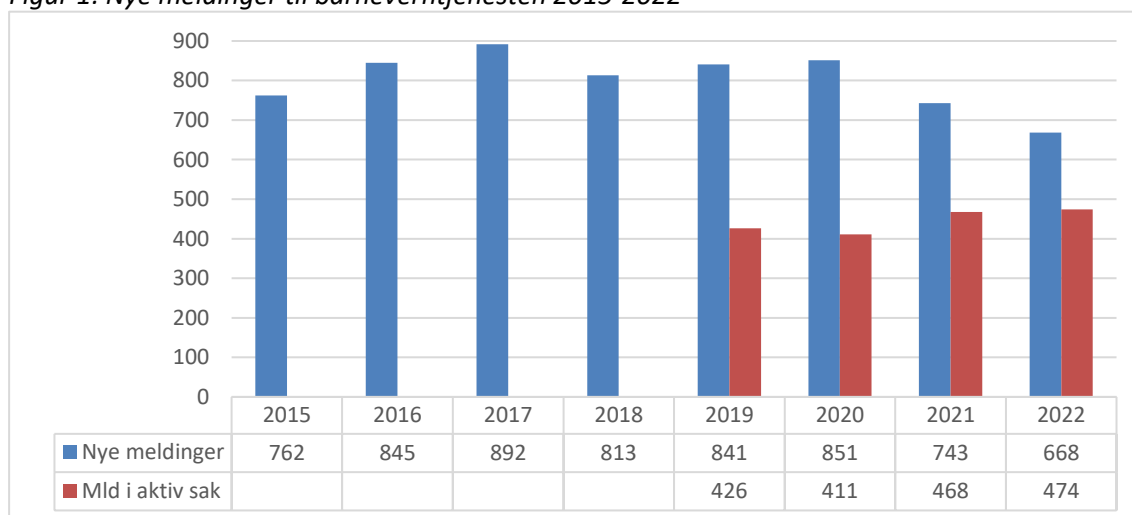
I perioden under pandemien var det generelt sett en nedgang i antall meldinger fra skoler, parallelt med en økning i meldinger fra politiet og privatpersoner. I 2022 har det vært en ytterligere nedgang i antall bekymringsmeldinger. Størst nedgang er det i bekymringsmeldinger fra skole og barnehage, som hadde det laveste antallet siden før 2015. Foreldre som selv kontakter barneverntjenesten har

økt noe, og er registrert med 9,4 %, i 2022, som også er det høyest registrerte omfanget siden før 2015. Barn som selv tar kontakt har hatt en liten nedgang, mens politiet er den offentlige instansen som oftest melder bekymring til barneverntjenesten med 22.3 %. Det høye antallet bekymringsmeldinger fra politiet kan gjenfinnes i de tre største oppgitte årsakene til bekymringsmeldingene til barneverntjenesten i 2022; «Vold i hjemmet/vitne til vold i nære relasjoner», «Foreldres rusmisbruk» og «Andre forhold ved barnets situasjon».

Barneverntjenesten ser det som avgjørende å få riktige bekymringsmeldinger til rett tid, og har tiltro til at øvrige tjenester som er i kontakt med barn og unge og deres familier kan bidra til å forebygge en ytterligere forverring av et barns livssituasjon. Av og til kan det være tryggere for barnet og familien å motta hjelp fra en tjeneste de kjenner fra før, og i noen tilfeller ønskelig før det blir nødvendig å melde bekymring til barneverntjenesten. Et aktivt og godt samarbeid mellom barnevernet og øvrige tjenester er helt sentralt for å sikre tilstrekkelig at kunnskap og bevissthet om utsatte barn og unge som øker muligheten til å få nødvendig hjelp.

Barneverntjenesten kan melde bekymring til egen tjeneste etter samme lovverk og begrensninger som andre offentlige ansatte dersom lovkravene knyttet til egen meldeplikt er oppfylt, eller det foreligger informert samtykke fra partene. Barneverntjenesten melder også videre til barneverntjenester i andre kommuner ved flytting, dersom partene samtykker i dette eller meldeplikten er utløst. Barnevernvakten, som en døgnåpen tjeneste i kontakt med barn, unge, familier og andre tjenester utenom barneverntjenestens ordinære åpningstid, kan også melde bekymring til barneverntjenesten dersom samtykke foreligger eller meldeplikten er utløst.

Figur 1: Nye meldinger til barneverntjenesten 2015-2022

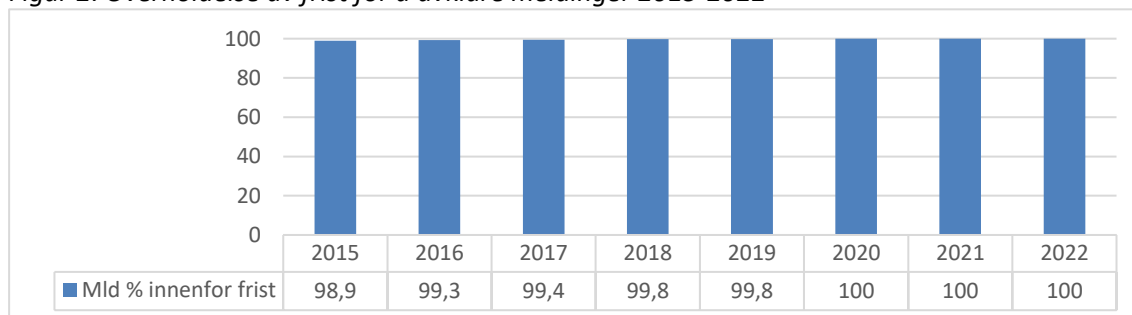
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
% henlagt	16,4 %	12,6 %	12,3 %	15,4 %	11,8 %	15,6 %	12,7 %	18,4 %

I tillegg til nye meldinger ble det fra og med 2019 ført statistikk for antall meldinger i allerede aktive barnevernssaker. Fra og med 2020 registreres disse inn på lik linje med nye meldinger også nasjonalt. Det totale antallet meldinger til barneverntjenesten i 2022 er ytterligere redusert fra foregående år, og samtidig ser man at antall meldinger i aktiv sak har en liten økning. Dette betyr at noe færre nye barn kommer i kontakt med barnevernet totalt sett. Dersom dette er et uttrykk for at barn og unge får riktig hjelp tidligere og lik sett unngår kontakt med barnevernet, er det i tråd med intensjonen i barnevernreformen/oppvekstreformen. Dette er det imidlertid for tidlig å si, og det må derfor følges nøye opp om antall barn og unge i kontakt med barneverntjenesten øker, synker eller forblir uendret i tiden fremover. Samarbeidet i direktørområdet oppvekst vil gjøre det lettere å følge utviklingen mer presist slik at eventuelle tiltak kan iverksettes **dersom** det fremkommer at barn ikke får nødvendig hjelp i kommunen og av barneverntjenesten i tide.

Henleggelsesprosenten for bekymringsmeldinger er økt i 2022. Dagens terskel for beslutning om henleggelse av bekymringsmeldinger vurderes å være i tråd med nasjonale retningslinjer og statsforvalterens tilbakemeldinger på området. Henleggelsesprosenten vil ha normalvariasjoner ut ifra meldingene barneverntjenesten mottar, eksempelvis om Bærum barneverntjeneste mottar bekymringsmeldinger som må videresendes fordi barnet er bosatt i en annen kommune.

En melding kan henlegges på ulike grunnlag: fordi den faller utenfor bvl. § 4-3, at den blir henvist til annen instans, at den overføres til barneverntjenesten i annen kommune eller at det ikke er grunnlag for gjennomgang (f.eks. at barnet er over 18 år eller at meldingen er åpenbar sjikane).

Figur 2: Overholdelse av frist for å avklare meldinger 2015-2022

Fristbrudd på meldinger har vært lavt de siste årene, og er kontinuerlig redusert i perioden 2015-2022. Det har ikke forekommet fristbrudd på meldinger de siste tre årene.

4.2.2 Undersøkelser

Dersom det etter barnevernsloven er *rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak etter barnevernloven, skal barneverntjenesten snarest undersøke forholdet.*

En undersøkelse skal gjennomføres snarest og være avsluttet innen tre måneder. I særlige tilfeller kan Statsforvalteren utvide fristen til seks måneder. Barneverntjenesten må i slike tilfeller begrunne hvorfor det foreligger slike «særlige tilfeller». Det er ikke tilstrekkelig at tjenesten ikke har klart å gjennomføre undersøkelsen på grunn av ferie eller sykefravær i tjenesten. Forhold som kan begrunne en søknad kan være sakens kompleksitet, og at det er nødvendig å gjennomføre særlig omfattende og tidkrevende undersøkelser. Spesielt aktuelt vil dette være dersom det kan dokumenteres at partene unndrar seg all kontakt med barneverntjenesten, eller oppholder seg utenlands i undersøkelsesperioden.

Barnet skal alltid få mulighet til å medvirke i undersøkelsen. Barnet eller ungdommens syn skal følgelig alltid tas med og vektet i vurderingene. Barn og ungdom skal få informasjon om prosessen og de beslutningene som blir tatt. Foreldre og barn over 15 år er parter i saken og har bl.a. rett til å se alle dokumenter i saken.

Undersøkelser i barnevernet skal gjennomføres så skånsomt som mulig, og ikke være mer omfattende enn nødvendig. Barneverntjenesten vil alltid søke å gjennomføre undersøkelser med størst mulig grad av samarbeid og medvirkning fra partene, og vil vektlegge dette i oppstart av alle undersøkelser. Omfanget av undersøkelsen vil avhenge av blant annet alvorligheten i den enkelte sak.

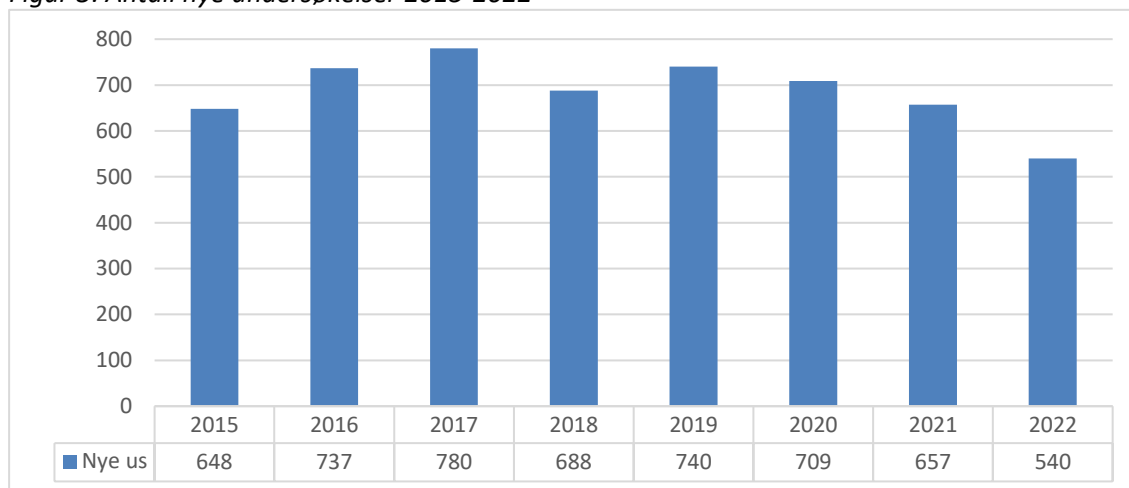
Undersøkelser kan imidlertid gjennomføres selv om familien ikke ønsker det, ettersom slike situasjoner ofte kan henge sammen med at meldeplikten har vært utløst hos melder, og sakens alvor. Det å ikke lykkes i å opprette en dialog med sakens parter vil påvirke både fremdrift og kvalitet i undersøkelsene.

Utfallet av en undersøkelse kan være at:

- Barneverntjenesten henlegger saken fordi det vurderes eller er enighet om at det ikke er behov for tiltak fra barneverntjenesten.
- Barneverntjenesten må henlegge saken fordi partene ikke samtykker til videre tiltak.
- Barneverntjenesten iverksetter hjelpetiltak med samtykke fra foreldre og barn over 15 år.

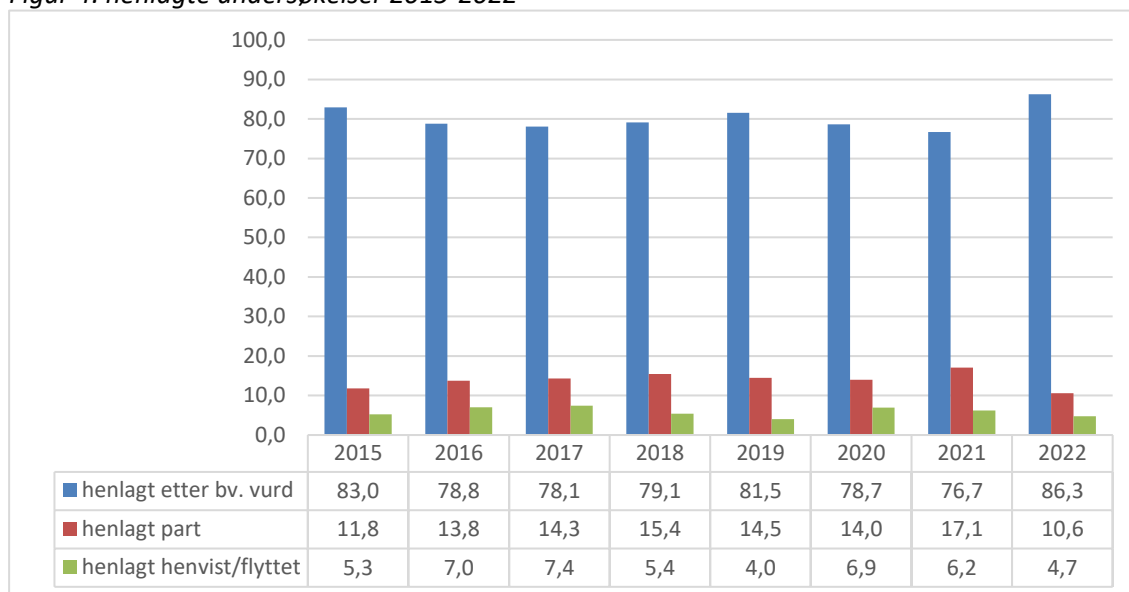
- Barneverntjenesten henlegger saken med bekymring fordi foreldrene ikke samtykker til hjelpetiltak, og det ikke er grunnlag for å fremme sak for fylkesnemnda, selv om barneverntjenesten vurderer at familien trenger hjelpetiltak. I disse tilfellene kan barneverntjenesten beslutte at det innen seks måneder skal vurderes om det skal åpnes ny undersøkelse.
- Barneverntjenesten forbereder sak for fylkesnemnda om å pålegge hjelpetiltak, omsorgsovertakelse eller plassering på barnevernsinstitusjon uten samtykke.

Figur 3: Antall nye undersøkelser 2015-2022

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
% henlagt	62,1 %	63,9 %	55,4 %	61,4 %	64,1 %	62,4 %	67,8 %	62,4 %

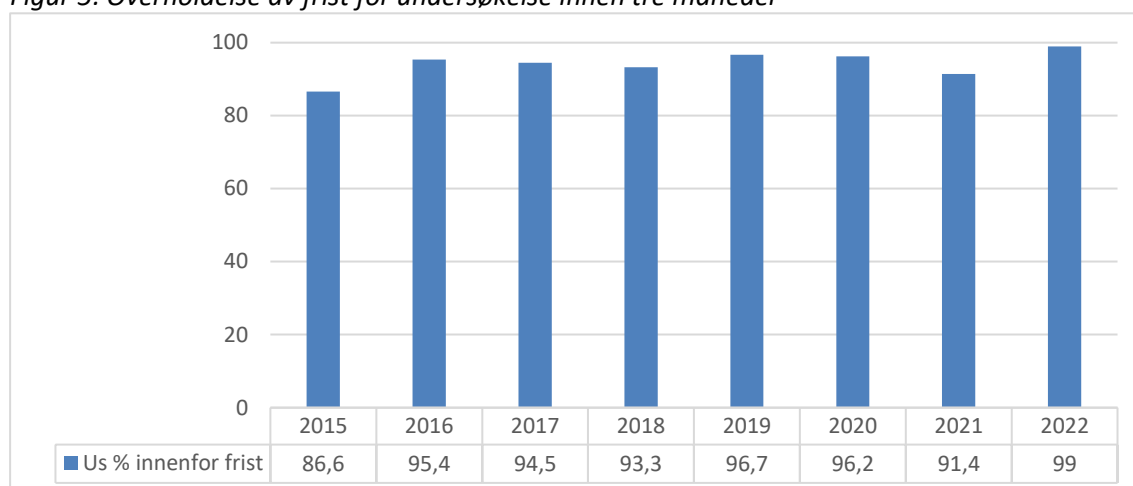
Figur 4: henlagte undersøkelser 2015-2022

Henlagt henvist/flyttet betyr: henvist til annen instans eller pga flytting

I 2022 ble undersøkelser omhandlende 40 barn henlagt fordi partene ikke samtykket til hjelpetiltak fra barneverntjenesten, noe som er en nedgang fra de foregående årene. Forholdsmessig fikk dermed flere barn den hjelpen barneverntjenesten vurderte som nødvendig for barnet.

Figur 5: Overholdelse av frist for undersøkelse innen tre måneder

En undersøkelse kan oppleves som et sterkt inngrep i privatlivet, og det er tydelige lovkrav til overholdelse av frist for gjennomføring av undersøkelser innen tre måneder. Det er et mål å unngå fristbrudd, og antallet undersøkelser som er gjennomført med overholdt frist har økt siden 2015. Der det er risiko for fristbrudd underrettes barnevernsjef gjennom etablerte rutiner for eskalering i linjen, for vurdering av årsak og eventuelle iverksetting av korrigerende tiltak. De vanligste årsakene til fristbrudd i perioden er (i stigende rekkefølge):

- vanskelig å få tak i familie og barn
- foreldre eller barn unndrar seg kontakt med barneverntjenesten
- komplisert/sammensatt sak

I 2022 er det en vesentlig nedgang i antall fristbrudd fra tidligere år, samtidig som det ses en større økning i antall utvidede undersøkelser.

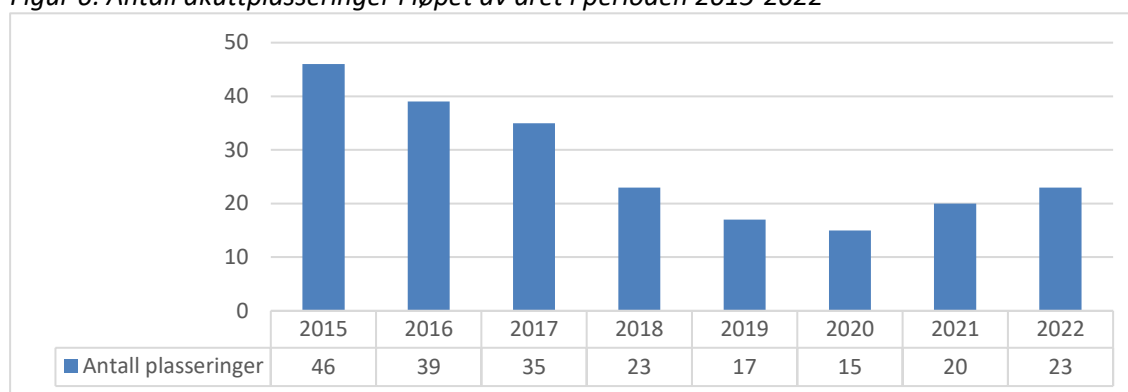
I 2022 ble det sendt inn 42 søknader om utvidelse av frist til Statsforvalteren, og 36 av disse ble godkjent. Fem av søknadene ble avslått som følge av at barneverntjenesten konkluderte undersøkelsen etter utvidet frist, og en ble avslått fordi søknaden ikke var tilstrekkelig begrunnet. Barneverntjenesten har iverksatt tiltak i 2022 for å sikre at undersøkelsene gjennomføres med nødvendig fremdrift og at søknader om utvidelser er forsvarlig begrunnet.

4.2.3 Akuttplasseringer

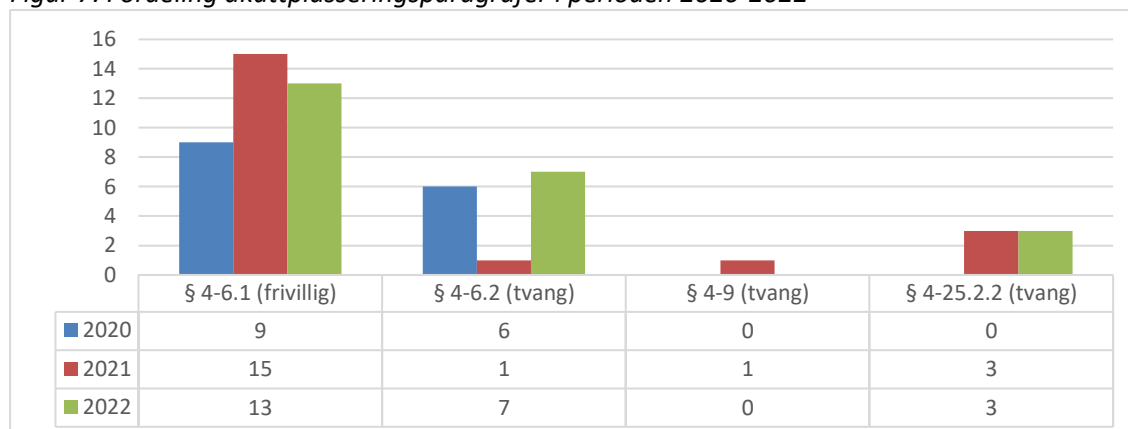
Den vanligste årsaken til at barn og unge akuttplasseres, er at de er uten omsorg fordi foreldrene er syke eller ikke kan utøve omsorg av andre grunner. Det har i 2022 vært 23 akuttplasseringer som har berørt 16 familier. Dette er en svak økning (tre) fra 2021. Variasjon i antall barn som akuttplasseres fra ett år til et annet kan forekomme eksempelvis ved plassering av søsken.

13 av akuttplasseringene ble besluttet av barnevernvakten, som har som hovedoppgave å følge opp akutte situasjoner i barneverntjenesten. Det har over tid vært jobbet systematisk med kvalitet og kvalitetssikring i akutte situasjoner for å forebygge akuttplasseringer i hele tjenesten, og nedgangen over tid har vært i tråd med økt kunnskap om de store belastninger det er for barn å bli plassert akutt, og tjenestens faglige retning de senere årene.

Figur 6: Antall akutt plasseringer i løpet av året i perioden 2015-2022

Figur 7: Fordeling akutt plasseringsparagrafer i perioden 2020-2022

De aller fleste akutt plasseringer i 2022 var med samtykke. Mindre variasjoner i utviklingen fra år til år vil forekomme, blant annet avhengig av om det er søsken i samme familie som samtidig er i behov av akutt plassering.

4.2.4 Barn og unge med barneverntiltak

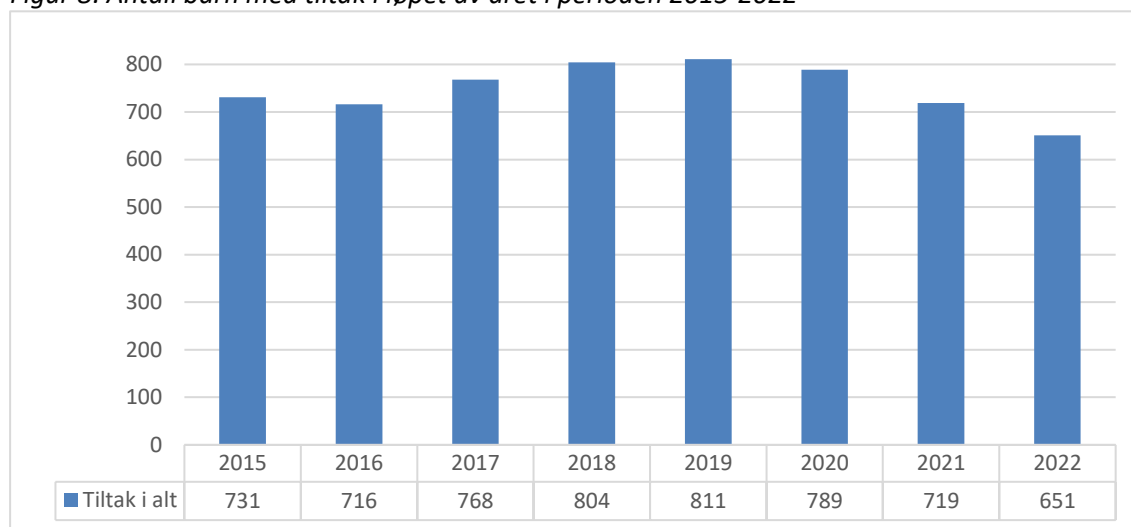
Barneverntjenesten kan iverksette ulike typer barneverntiltak etter barnevernloven med samtykke fra partene (foreldre og barn over 15 år):

- frivillige hjelpetiltak i hjemmet
- frivillig plassering utenfor hjemmet
- frivillig plassering på institusjon for behandling når barnet har alvorlige atferdsvansker

Hvis frivillige hjelpetiltak ikke er tilstrekkelig for at barnet har oppvekstforhold som sikrer deres helse og utvikling, har barneverntjenesten et ansvar for å finne andre muligheter for barnet. Det kan være nødvendig å fremme forslag om å pålegge hjelpetiltak, eller å finne en omsorgsbasis utenfor hjemmet hvor barnet kan være for en kortere eller lengre periode. Når det ikke foreligger samtykke fra partene i saken, må barneverntjenesten fremme sak for barneverns- og helsenemnda (fylkesnemnda). Det er barneverns- og helsenemnda som fatter et eventuelt vedtak om omsorgsovertakelse eller pålegg av hjelpetiltak. Foreldre og barn over 15 år er part i egen sak, og vil få tilbud om advokatbistand.

Antallet barn som barneverntjenesten i Bærum er i kontakt med (melding, undersøkelse og tiltak) har vært nedadgående de siste tre årene. Denne utviklingen ses også på landsbasis (SSB), ikke bare i Bærum kommune.

Figur 8: Antall barn med tiltak i løpet av året i perioden 2015-2022

4.2.4.1 Enslige mindreårige

Barneverntjenesten har ansvar for å fatte og følge opp vedtak som hjemler og forplikter oppfølging av enslige mindreårige i Bærum kommune. I 2022 ble det fattet vedtak om bosetting og oppfølging av 10 enslige mindreårige, fire av disse med ukrainsk opprinnelse. Vanlige oppfølgingsvedtak kan være bosetting i kommunens bofellesskap eller i fosterhjem, råd og veiledning, støttekontakt eller økonomiske ytelser.

Tabell 2: Enslige mindreårige fordelt etter alder og bosted, situasjonsbilde desember 2022

Enslige mindreårige	totalt	0-17 år	18-20 år	21-25 år
EM i bofellesskap	11	4	6	1
EM på hybel	16	1	1	14
EM i hybelfellesskap	3	0	1	2
EM i fosterhjem	3	2	1	0
Annet	3	2	1	0
Totalt	36	9	10	17

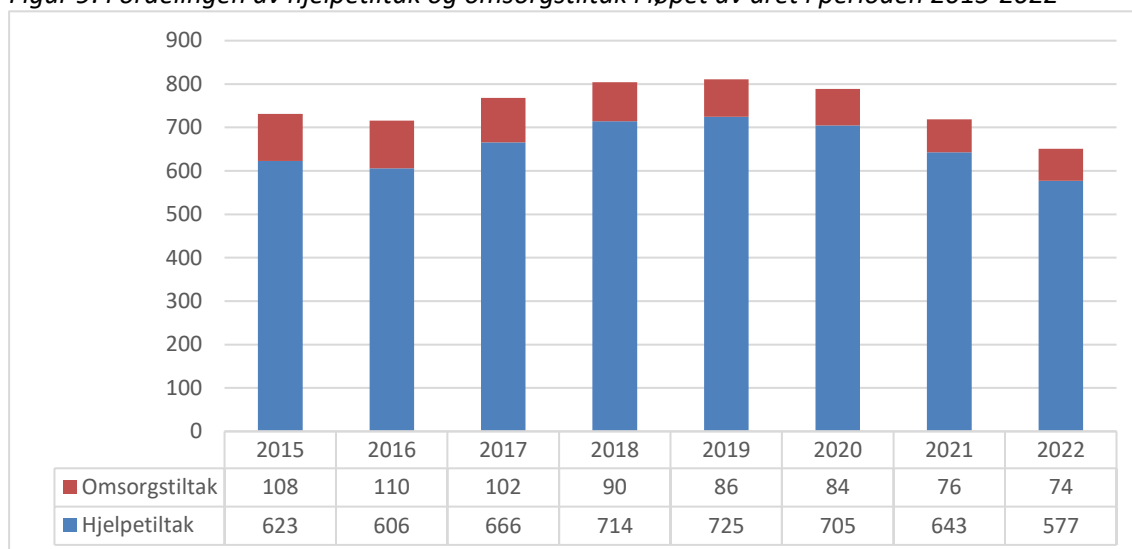
4.2.5 Hjelpetiltak og omsorgstiltak

Hjelpetiltak etter barnevernloven skal ha som formål å bidra til positiv endring hos barnet eller i familien. Hjelpetiltak kan som hovedregel bare settes i verk dersom familien samtykker, men barneverns- og helsenemnda (fylkesnemnda) kan fatte vedtak som pålegger foreldrene å ta imot hjelpetiltak. I 2021-2022 ble det ikke iverksatt hjelpetiltak med pålegg fra fylkesnemnda. I perioden 2018-2020 ble det iverksatt hjelpetiltak med pålegg i én familie hvert av årene. Pålegg av hjelpetiltak benyttes således svært sjelden av barneverntjenesten i Bærum.

Omsorgstiltak innebærer at barneverntjenesten har overtatt omsorgen for barnet etter vedtak i barneverns- og helsenemnda jf. bvl § 5-1 (tidligere bvl § 4-12, opphevet 31.12.22).

Den største andelen barn som har tiltak fra barneverntjenesten, 89 prosent i 2022, mottar hjelpetiltak i hjemmet. Denne andelen har holdt seg stabilt de siste tre årene, noe som er i samsvar med ønsket tjenesteutvikling i barneverntjenesten. 11 prosent av barna mottar omsorgstiltak. Den klart største andelen av de plasserte barna bor i fosterhjem fremfor institusjon, noe som også er en ønsket faglig utvikling

Figur 9: Fordelingen av hjelpetiltak og omsorgstiltak i løpet av året i perioden 2015-2022

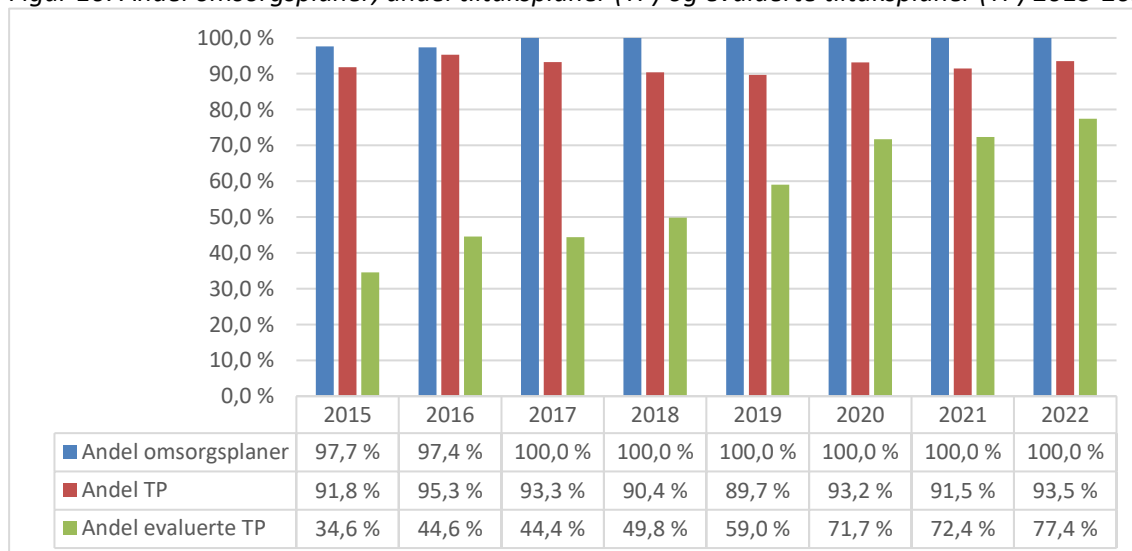

Når det fattes vedtak om hjelpetiltak etter barnevernloven, skal barneverntjenesten utarbeide en tidsavgrenset tiltaksplan. Barneverntjenesten skal følge nøye med på hvordan det går med barnet og foreldrene og vurdere om hjelpen er tjenlig, om situasjonen for barnet har en ønsket utvikling og går mot henleggelse, eller om det er nødvendig med nye eller eventuelt mer omfattende eller inngripende tiltak. Tiltaksplanen skal evalueres regelmessig, for å sikre at tiltakene til enhver tid er tilpasset barnets situasjon. Barnet skal få mulighet til å medvirke og påvirke utarbeidelsen og evalueringen av tiltaksplanen, og barnets mening skal tillegges vekt i samsvar med barnets alder og modenhet.

Nasjonal veileder sier at tiltaksplanen som hovedregel bør evalueres hvert kvartal, men i enkelttilfeller kan det vurderes at evalueringer kan skje sjeldnere. Dette kan for eksempel gjelde langvarige forebyggende barneverntiltak, hvor det kan være vanskelig å måle raske endringer.

Ved omsorgsovertakelser skal barneverntjenesten vedta en plan for barnets omsorgssituasjon. Omsorgsplanen skal formidle barneverntjenestens plan for barnets fremtid når det gjelder hvor barnet skal bo og vokse opp, vurdering av gjenforeningsformålet og en plan for barnets relasjon og kontakt med sin biologiske familie. I tillegg skal omsorgsplanen tydeliggjøre om barnet har særlige behov som må følges opp.

Figur 10: Andel omsorgsplaner, andel tiltaksplaner (TP) og evaluerte tiltaksplaner (TP) 2015-2022

Andel barn med omsorgsplan og tiltaksplan er jevnt over høy. Antallet evaluerte tiltaksplaner er stigende over tid, men det jobbes fortsatt med enda bedre måloppnåelse på området. Dette følges opp månedlig i tjenestens månedsrapport til barnevernsjef.

4.2.5.1 Spesialiserte og evidensbaserte barnevernfaglige hjelpetiltak i tjenesten

ABC (The Attachment and Biobehavioral Catch-up Intervention)

ABC er et spesialisert foreldreveiledningstiltak til foreldre med barn mellom seks og 24 måneder. Hensikten er å øke foreldres (eller andre omsorgspersoners) sensitive og kjærlige omsorg overfor barnet, følge barnets initiativ i utforskning og lek, samt redusere skremmende atferd overfor barnet. Veiledningsmetoden har solid forskningsmessig dokumentasjon, og har vist å fremme trygg tilknytning, språkutvikling, impuls kontroll, samt å normalisere barnets stress-reguleringsystem. ABC-veilederne i barneverntjenesten i Bærum er sertifisert gjennom et opplæringsprogram i regi av RBUP, Helseregion Øst og Sør.

Veiledningen er organisert gjennom ti hjemmebesøk av ABC-sertifisert foreldreveileder, én gang per uke. Veiledningen har fokus på noen få sentrale temaer:

- Gi barnet kjærlig omsorg.
- Følge barnets initiativ og dele glede med barnet.
- Unngå skremmende atferd.

Innenfor disse tre temaene løfter familieveilederen frem positive handlinger som foreldre bør gjøre mer av for å styrke foreldre-barn relasjonen. Veiledningen er «hands-on», det vil si at veileder kommenterer samspillet underveis. Foreldre får også se eksempel-videoer av samspill for å illustrere de ulike temaene det jobbes med. I tillegg gjøres oppgaver sammen med barnet, og de får se videoklipp av seg selv og barnet der de gir barnet kjærlig omsorg, følger barnets initiativ og deler glede.

I 2021 mottok 9 familier veiledningsforløpet, mens i 2022 var det kun en familie. Målgruppen barn mellom seks og 24 måneder er i utgangspunktet liten, og bekymringer knyttet til samspillsproblematikk kan være mindre synlig for andre enn nær familie, som kan oppleve det vanskelig å melde sin bekymring til barnevernet. Barneverntjenesten ønsker imidlertid å samarbeide med andre instanser i kommunen rundt denne målgruppen, slik at riktig hjelp kan gis tidlig i barnets liv.

PMTO (Parent Management Training – Oregon)

PMTO er et veiledningsprogram for familier med barn i aldersgruppen tre-12 år, der barnets atferd skaper vansker i samspill med andre. Programmet ble implementert i Norge for ca. 20 år siden, i regi av NUBU og Bufetat.

Målet med PMTO-behandlingen er å forsterke det emosjonelle båndet mellom foreldre og barn slik at et negativt familiesamspill brytes, og barnets prososiale utvikling fremmes og styrkes. Det jobbes med å snu negative, tvingende samspillsmønstre og også foreldrenes holdninger og oppfatning av barnet. Foreldrene lærer å bli mer sensitive, tar flere positive initiativ, får bedre kommunikasjonsferdigheter, og blir bedre på å regulere egne følelser. Dette igjen gjør at barnets og foreldrenes relasjon bedres, og barnet gis nye utviklingsmuligheter.

PMTO innebærer ukentlige møter mellom terapeut og foreldre i cirka 15-30 uker. Hvis atferden viser seg i barnehage/skolearenaen, så involveres også disse i behandlingen.

33 barn og deres familier mottok PMTO behandling i 2022.

FFT (Funksjonell familieterapi)

FFT er en evidensbasert familieterapeutisk behandlingsmetode for ungdom mellom 11 og 18 år og deres familier, der ungdommen viser problematferd knyttet til skole, rus, antisosial atferd, kriminalitet og/eller vold, samt eventuelle tilleggsproblemer hva gjelder psykisk helse. Målet med FFT-behandling er at ungdommen skal kunne bli boende hjemme, uten alvorlig bekymring for hans eller hennes utvikling eller for samspillet i familien.

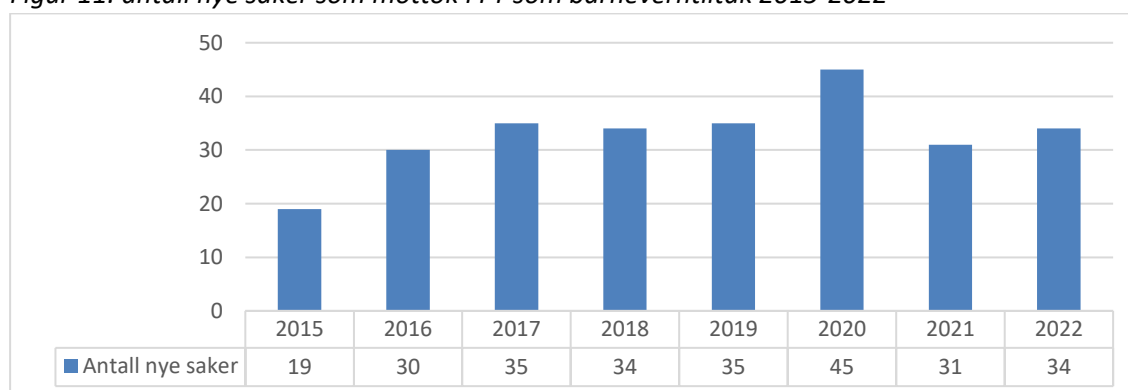
FFT kan også være et behandlingstilbud i barnevernssaker av noe mindre alvorlig karakter, hvor ungdommens problematferd er avgrenset til ett system, og er i risiko for utvikling av mer alvorlige

atferdsvansker. Teamet i barneverntjenesten i Bærum startet opp høsten 2013. F.o.m. 2014 t.o.m. 2022 har FFT jobbet med 274 ungdomsfamilier. Jevnt over er gjennomsnittsalderen for de ungdommene som henvises 15 år, og det er også i snitt en jevn fordeling mellom gutter og jenter. Det er særlig konflikter mellom ungdom og foreldre, samt forekomst av vold i familien som er de hyppigste henvisningsårsakene. Deretter er problemer med skolegang (ofte ungdom som har stort fravær), psykiske helseutfordringer, samt tilbakeføring fra plasseringer/institusjon. Ungdom med mer alvorlig risikoferd som gjelder rus og kriminalitet henvises til Multisystemisk terapi (MST), et spesialisert døgntilgjengelig tiltak i regi av statlig barnevern/Bufetat).

Resultater for FFT viser følgende fra 2022:

- Teamet jobbet med totalt 55 saker (hvorav 45 fra Bærum).
- Av sakene som er avsluttet i 2022 fullførte 90 % behandlingen.
- Behandlingslengden for fullførte saker er i snitt 170 dager, dvs. vel 5,5 mnd.
- 65 % av Bærumssakene som er fullført i 2022 er henlagt etter fullføring av FFT (dvs. ikke lengre behov for barneverntiltak).
- 15 % av Bærumssakene som er fullført i 2022 har mindre omfattende barnevernstiltak som ansvarsgrupper, nettverksmøter eller råd og veiledning fra saksbehandler.
- 19 % av sakene har nye familieveiledningstiltak i etterkant av fullføring av FFT, i form av andre spesialiserte hjelpetiltak eller familieveiledning i regi av barneverntjenesten.
- Ved avslutning bor samtlige ungdom hjemme, er lovlydige og rusfri. På gruppenivå er det en bedring sammenlignet mot inntak på de øvrige nasjonale målene for behandlingen (avstår fra vold, går på skolen).

Figur 11: antall nye saker som mottok FFT som barneverntiltak 2015-2022

MST-CAN (Multisystemic Therapy - Child Abuse and Neglect)

MST-CAN er et evidensbasert behandlingstiltak for familier med barn mellom 6 og 18 år, hvor det forekommer/har forekommet fysisk vold og/eller omsorgssvikt i hjemmet. Dette er en behandling for de mest alvorlige og komplekse barnevernssakene, og for å forhindre omsorgsovertakelse. I behandlingen er det intervensjoner rettet mot både foreldre og barn, og ulike tiltak som retter seg mot familiens praktiske behov. Det er fokus på rask konflikt- og sikkerhetshåndtering, for å avverge nye episoder med vold og/eller omsorgssvikt, og å unngå plassering utenfor hjemmet. Behandlingen er hjemmebasert og intensiv (seks til ni måneder, tre til fem møter i uken), hvor MST-CAN-teamet er tilgjengelig for familiene hele døgnet.

Etter snart syv år i drift har MST-CAN teamet stadig veldig gode resultater. Gjennom 2022 har 28 barn fra Asker og Bærum mottatt tiltaket. Totalt siden oppstart i 2016 har vi hatt behandling i 57 familien og 128 barn. 51 familier med til sammen 107 barn har fullført behandling. Ved oppfølging ett år etter behandling, viser tallene registrert i 2022 at 95% av barna fortsatt bor hjemme.

Barneverntjenesten har mottatt ny bekymringsmelding i 11% av familiene

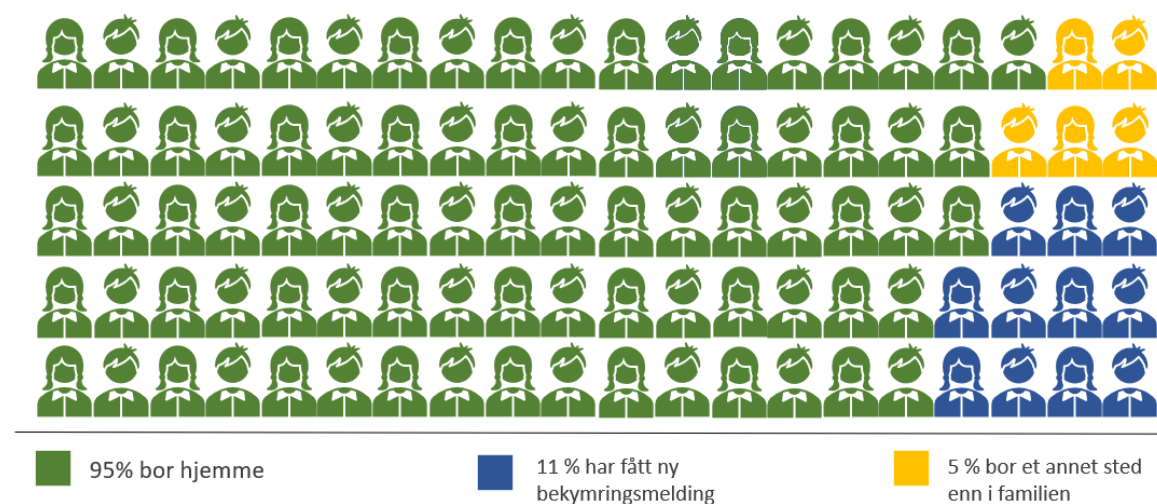
Vinteren 2021 publiserte Universitetet i Oslo en pilotstudie om barna og foreldrenes psykososiale problemer, altså hvor sinte, redde og lei seg barn og foreldre var, før og etter behandlingen. Studien konkluderte med at både foreldre og barn fikk det bedre gjennom behandlingen, og at tiltaket derfor

synes å være effektivt også i norsk kontekst. Bærum er fortsatt eneste vertskommune for et slikt team i Norge, men det startes opp to nye team i andre kommuner høsten 2023 og ett team første kvartal 2024.

Tabell 3: Barneverntjenestens bruk av tiltaket MST-CAN, fordelt på år siden oppstart.

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Totalt antall barn til enhver tid (familier) i tiltaket	27 (14)	33 (16)	31 (14)	29 (15)	30 (15)	28 (13)
	Antall av disse fra Asker i tiltaket	7 (3)	13 (4)	12 (4)	13 (6)	11 (5)	11 (4)
Barnas situasjon ett år etter behandlingen	Bor hjemme		79 %	71 %	88 %	87 %	95 %
	Barneverntjenesten har mottatt ny bekymringsmelding		0 %	14 %	14 %	0 %	11%

Illustrasjon 2: Situasjonsbilde 2022 ett år etter avsluttet MSTCAN-behandling

4.2.6 Barn og ungdom plassert utenfor hjemmet

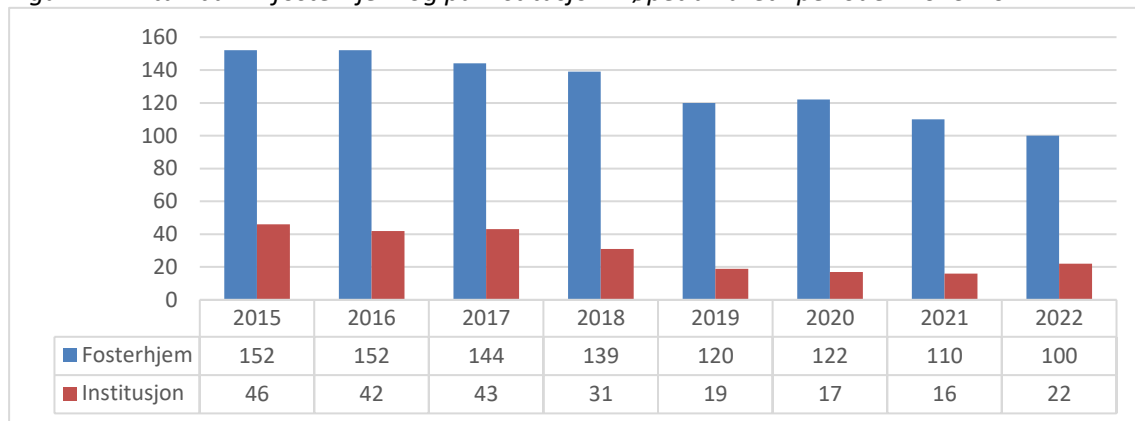
Fosterhjem:

Med fosterhjem menes private hjem som tar imot barn til oppfostring. Fosterforeldre er personer som har særlig evne til og forutsetninger for å gi barn et trygt og godt hjem, og som kan løse oppfostringsoppgavene i samsvar med de forutsetningene som er lagt til grunn om oppholdets varighet mv. Statlig barnevern - Bufetat har bistandsplikt overfor kommunene når det gjelder opplæring og rekruttering og formidling av fosterhjem. Barneverntjenesten har etter loven ansvar for å rekruttere fosterhjem i barnets slekt og nettverk, dette kan gjøres i et samarbeid med Bufetat. Barneverntjenesten tar aktivt i bruk ulike nettverksmetoder til dette, som familieråd og nettverksmøte. I tillegg har tjenesten særlig kompetanse knyttet til rekruttering og vurdering av fosterhjem. Barneverntjenesten har tidligere i stor grad (eks 7 av 10) klart å finne fosterhjem i barnets nettverk. Det siste halvannet året har det imidlertid vist seg vanskeligere å finne fosterhjem i barnets slekt og nettverk. Noe av årsaken til dette kan være at barna som trenger fosterhjem har en avgrenset tilgang til sin slekt og sitt nettverk, samt at de totale omsorgsoppgavene for barna øker. Kommunene vil som følge av dette i større grad være avhengig av fosterhjem formidlet av Bufetat. Det er en utfordring også nasjonalt å finne fosterhjem til de barna som trenger det, særlig fosterhjem til barn med kompliserte eller omfattende omsorgsbehov.

Institusjon:

Bufetat har ansvar for ulike typer barneverninstitusjoner i Norge og de fleste er rettet mot ungdom som målgruppe. Barn under 12 år blir som regel plassert i fosterhjem. Institusjoner tilbyr plass til ungdommer som av ulike årsaker ikke kan bo hjemme hos foreldrene eller i en familie. Noen institusjoner omtales som oppvekstinstitusjoner, der det er meningen at ungdommen kan bo over tid, mens andre institusjoner spesialiserer seg på ungdommer med alvorlige atferdsvansker, hvor det kanskje tenkes at ungdommen ikke trenger å bo lenger enn nødvendig.

Figur 12: Antall barn i fosterhjem og på institusjon i løpet av året i perioden 2015-2022

Foruten en nedgang i antall barn som vokser opp i fosterhjem, er antallet barn som er i behov av å bo på institusjon redusert kraftig, særlig fra 2019 og til i dag. Denne ønsket utviklingen er i tråd med intensjonen i barnevernreformen/oppvekstreformen, og henger sammen med etableringen av FFT, MST-CAN, PMTO og andre spesialiserte barneverntiltak integrert i barneverntjenesten.

Utsiktet flytting:

En utsiktet flytting innebærer at flyttingen fra fosterhjemmet eller institusjonen skjer tidligere enn planlagt på grunn av ulike forhold.

Barneverntjenesten har fra fjerde kvartal i 2019 innført en intern registrering av flyttinger som skjer som følge av at fosterforeldrene selv sier opp avtalen med kommunen, eller at en institusjon legges ned. I perioden 2019-2022 har det totalt vært 23 utsiktede flyttinger fordelt på 14 barn.

Gjennomsnittlig innebærer det at om lag tre til fire barn hvert år må flytte fra fosterhjem/institusjon uten at dette har vært planlagt eller ønskelig. Barneverntjenesten anser det som nødvendig så langt som mulig å avverge utsiktede flyttinger.

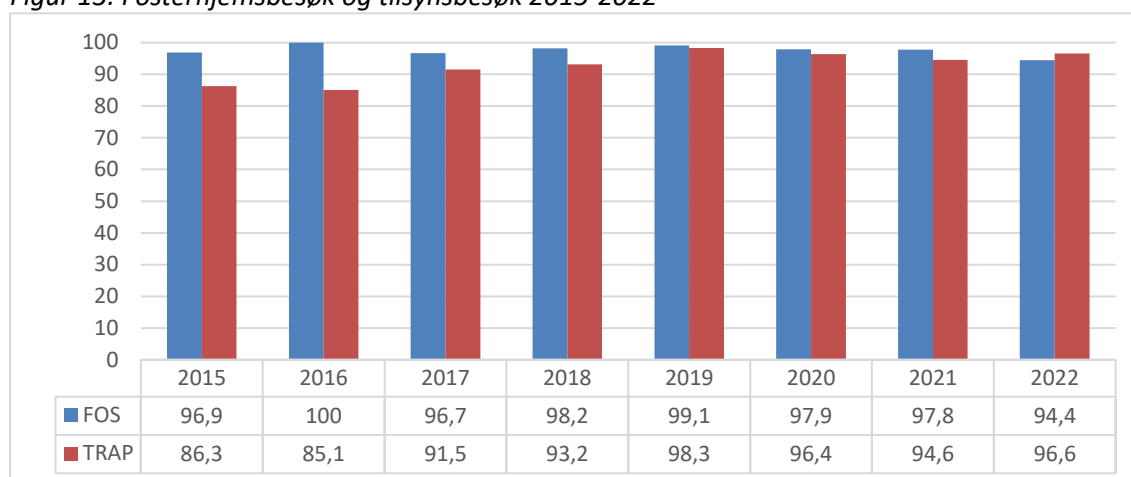
Fosterhjemsbesøk (FOS):

Barneverntjenesten har en plikt til å besøke fosterhjemmet så ofte som nødvendig, men minimum fire ganger i året. For barn som har vært plassert i fosterhjem i mer enn to år, kan barneverntjenesten vedta at antall besøk skal reduseres til minimum to ganger i året.

Tilsynsbesøk (TRAP):

Kommunen skal føre tilsyn med hvert enkelt barn i fosterhjem fra plasseringstidspunktet og frem til barnet fyller 18 år. Formålet med tilsynet er å føre kontroll med at barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet, og sikre at de forutsetninger som ble lagt til grunn for plasseringen blir fulgt opp. Kommunen skal føre tilsyn med barnet så ofte som nødvendig, men minimum fire ganger i året. For barn over 15 år som har vært plassert i mer enn to år, kan fosterhjems kommunen vedta at tilsynet reduseres til minimum to ganger i året, dersom forholdene i fosterhjemmet anses som gode.

Figur 13: Fosterhjemsbesøk og tilsynsbesøk 2015-2022

Barneverntjenesten har samlet hatt en økning i gjennomførte fosterhjemsbesøk og tilsynsbesøk i perioden og er nå nært opp mot 100 %. I 2022 gjennomførte barneverntjenesten 94,4 % av lovpålagte fosterhjemsbesøk. Det vil si at det kun manglet tre lovpålagte fosterhjemsbesøk, og tilsvarende tre tilsynsbesøk i 2022. Årsak til slike mangler kan være at det er planlagt besøk på slutten av halvåret som uforutsett blir avlyst (f.eks. grunnet sykdom), slik at vi er over i et nytt rapporteringshalvår innen besøket gjennomføres. Da vil besøket komme opp som en «mangel» i halvårsrapporteringen.

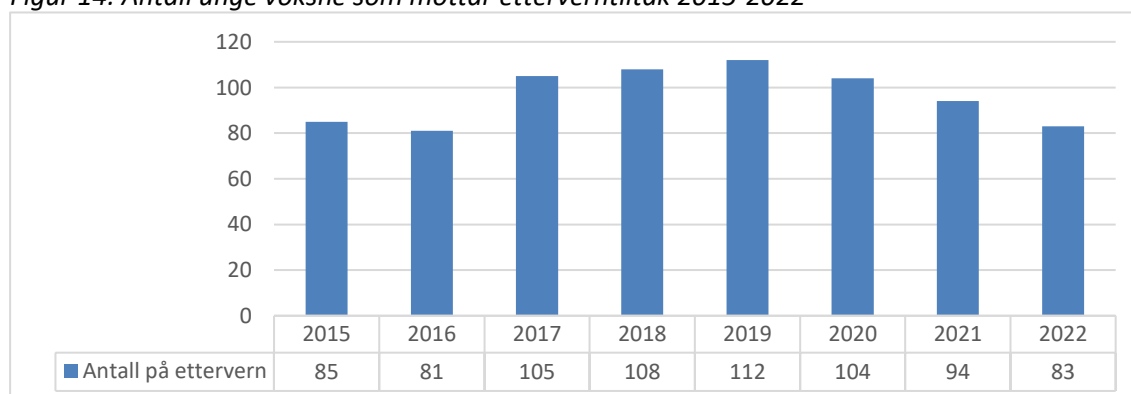
Når det gjelder nye plasseringer i fosterhjem, er kravet ett besøk pr påbegynt kvartal det første året. Dette kan være utfordrende (og ikke nødvendigvis hensiktsmessig av hensyn til barnet) å gjennomføre i de tilfeller plasseringen skjer kort tid før fristen for en halvårsrapportering. Det ble gjennomført syv ekstra fosterhjemsbesøk i tillegg til de lovpålagte i 2022, noe som tilsier at det også blir gjennomført flere fosterhjemsbesøk i saker hvor det faglig sett vurderes et behov for dette.

4.2.7 Unge voksne som mottar ettervern

Når ungdommen samtykker, kan barneverntiltak som er iverksatt før barnet har fylt 18 år, opprettholdes eller erstattes av andre tiltak som er omhandlet i barnevernloven inntil barnet har fylt 25 år. Formålet med ettervern er å ivareta ungdommer som har hatt tiltak fra barneverntjenesten, og som fortsatt trenger bistand og støtte etter nådd myndighetsalder og i overgangen til voksenlivet.

Barneverntjenesten har et særlig ansvar for oppfølging av unge voksne som har vært under barnevernets omsorg. Ettervern er å anse som en beskyttende faktor for unge voksne som befinner seg i en sårbar livsfase. Andre tjenesters tilbud og oppfølging av de unge voksne i denne fasen, sammen med ettervern fra barneverntjenesten, er også vesentlig for en god start på voksenlivet.

Figur 14: Antall unge voksne som mottar etterverntiltak 2015-2022

I figur 14 vises antall unge voksne med etterverntiltak pr 31.12. Det totale antallet som har mottatt ettervern i løpet av et år kan derfor være høyere, da saker i 2022 som ble avsluttet før 31.12. ikke er medregnet.

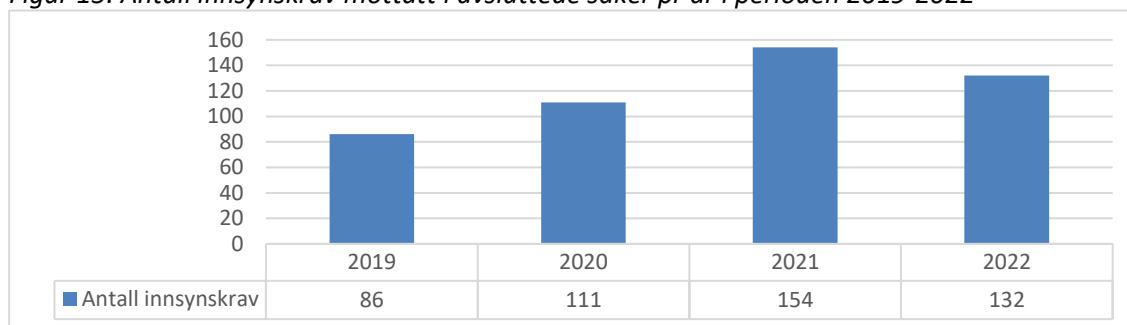
Fra 01.01.21 ble retten til ettervern fra barnevernet utvidet fra 23 til 25 år, og det var forventet at denne lovendringen kunne gi en økning i antall unge voksne som mottar ettervern. Så langt har vi imidlertid sett en nedgang over de siste tre årene. Dette er en utvikling som kan ha flere årsaksfaktorer som f.eks.:

- En generell og forventet nedgang i antallet enslige mindreårige flyktninger etter 2015-2016.
- En mer presis praktisering av etterverntiltakene og dialogen med ungdom om hva ettervern er.
- Et styrket samarbeid med andre instanser som har tilbud og tjenester rettet mot unge voksne i kommunen.
- Færre barn med tyngre plasseringstiltak totalt før 18 år, noe som innebærer mindre behov for etterverntiltak fra barnevern.

4.2.8 Innsynskrav

Parter i en barnevernssak har i utgangspunktet rett til innsyn i alle opplysninger i saken, jf. forvaltningsloven §13 a nr 1. Parten har rett til å få se alle dokumenter i saken og kan kreve å få disse utlevert. Parter i en barnevernssak er foreldre og barn over 15 år, og de kan kreve innsyn i saken både når den er aktiv og etter at den er avsluttet.

Figur 15: Antall innsynskrav mottatt i avsluttede saker pr år i perioden 2019-2022

Fra og med 2019 er det ført statistikk over antallet innsynskrav barneverntjenesten mottar i avsluttede saker. Det var en betydelig økning i antall innsynskrav i 2020 og 2021, og barneverntjenesten omdisponerte ressurser internt for å imøtekomme dette. Tallene har gått noe ned igjen i 2022. En økning i antall innsynskrav kan ses på som uttrykk for økt oppmerksomhet om rettsikkerhet og åpenhet om barnevern. Flertallet av de som ber om innsyn i barnevernssaker er advokater og rett/nemnd, foreldre, andre barneverntjenester og klienten selv (i stigende rekkefølge). Enkelte henvendelser kommer fra voksne som i sin barndom mottok tiltak fra barnevernet, der de ber om innsyn i barnevernssaken sin fordi de ønsker informasjon også om andre instansers oppfølging overfor dem (for eksempel knyttet til skolegang, mobbing, helsehjelp mv.). Barneverntjenesten anbefaler parter som ønsker det å be om innsyn, blant annet for å få økt innsikt i hva som har skjedd i oppveksten, og for å forstå sin egen historie.

4.3 Nøkkeltall – økonomi og effektivisering

Barneverntjenesten er en lovpålagt tjeneste med rettighetsfestede tiltak til barn og unge i høy risiko. Den effektivisering og omstilling i barneverntjenesten som har pågått siden 2016, har fortsatt i 2022.

Funksjon 244 *Barneverntjeneste* omfatter hovedsakelig lønnsmidler til de fagansatte som følger opp barn og deres familier direkte i samtaler og møter, hjemmebesøk, som utøver hjelpetiltak i form av råd og veiledning til familier, bidrar til samarbeid rundt barnet sammen med andre instanser, samt ivaretar lovpålagte forvaltningsoppgaver etter barnevernloven.

Funksjon 251 *Uten plasseringstiltak* omfatter inntekter og utgifter til tiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet.

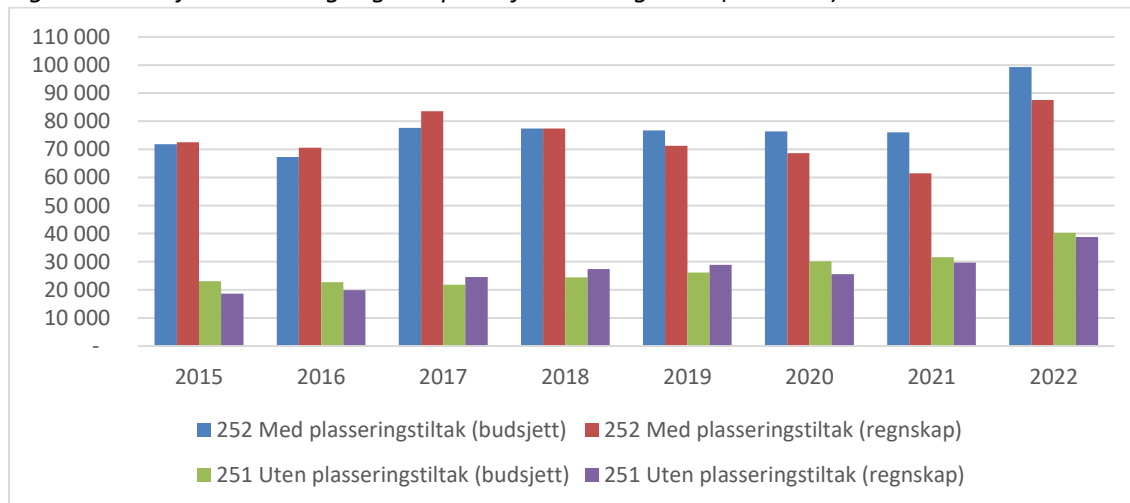
Funksjon 252 *Med plasseringstiltak* omfatter inntekter og utgifter til tiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Kostnadsnivå og fordeling mellom funksjon 244, 251 og 252 varierer mellom landets barneverntjenester, blant annet etter tjenestenes organisering internt og i kommunen for øvrig. I Bærum kommune registreres deler av kostnader til sentrale støtteenheter og fellesfunksjoner (HR, personal, økonomi- og regnskap, IT osv.), som overføres de ulike KOSTRA tjenestefunksjonene, også på funksjon 244.

Barnevernstjenesten har siden 2019 gått med et årlig mindreforbruk i varierende størrelse, som dels er resultat av den omstilling og effektivisering som barneverntjenesten har gjennomført de seneste årene. Dette har vært en viktig forberedelse før overgangen til ny finansieringsmodell i 2022, der en betydelig større del av utgiftene til institusjonstiltak skal dekkes av kommunen. Det er derfor rettet et større fokus på systematisk forbyggende arbeid og spesialiserte tiltak i hjemmet iht.

barnevernloven, for å redusere kostnadsdrivende plasseringer i institusjon. Det er derfor i hovedsak lavere kostnader på 252 *Med plasseringstiltak* som har gitt denne utviklingen de siste årene. Likevel må det forventes at kostnader til plasseringer i institusjon vil være ulikt fra år til år; en institusjonsplassering som det er barnevernfaglige begrunnelser for å gjennomføre vil kunne gi store utslag i et budsjettår, og kan medføre en plutselig og uventet kostnad som tjenesten må kunne forvalte. Situasjonen for barn og unge etter to års pandemi kan ha gitt konsekvenser for familiene som kommer til syne først etter noe tid. Vissheten om dette tilsier at behovet for beredskapshjem, spesialiserte fosterhjem og institusjonsplasser kan fortsette å øke dersom ikke forebyggende barnevernfaglige tiltak i og utenfor tjenesten har ønsket effekt.

Figur 16: Budsjettramme og regnskapstall for F251 og F252 (i 1000 kr)

I figur 16 vises en nedgang i 252 *Med plasseringstiltak* siden 2017, og fra 2019 har det vært lavere enn budsjettet. Samtidig har 251 *Uten plasseringstiltak* økt til mer enn budsjettet i årene 2017-2019. Dette avspeiler en systematisk og ønsket dreining i barneverntjenestens forebyggende arbeid. I 2020 er budsjettet for 251 *Uten plasseringstiltak* økt, noe som skyldes at barneverntjenesten i større grad investerte i tiltaksutvikling i hjemmet. Likevel ble faktiske kostnader mindre enn forventet, og 251 *Uten plasseringstiltak* gikk med et mindreforbruk. I 2022 går 251 *Uten plasseringstiltak* nesten i balanse.

Det bemerkes at satsene for kommunal egenbetaling økte i 2022 (se tabell 3). Derfor har både budsjett og regnskap økt betydelig i 2022 sammenliknet med 2021. Det er et mindreforbruk i 2022 på 252 *Med plasseringstiltak*, men det er mindre enn i 2021.

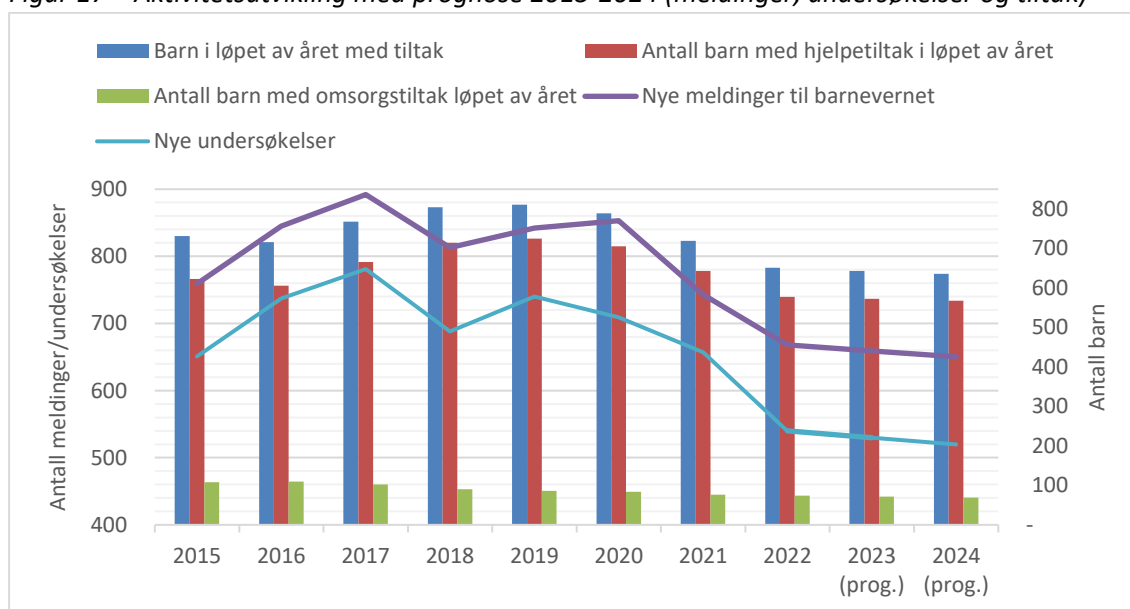
Tabell 4: Sats for kommunal egenbetaling per år for statlige tiltak

	2021	2022	2023
Institusjonsplass	922 800	2 040 000	2 100 000
Senter for foreldre og barn (døgnopphold på senter)	922 800	852 000	876 000
Beredskapshjem og spesialiserte fosterhjem	434 400	1 020 000	1 020 000

Som del av nasjonal barnevernreform 2022 er finansieringsmodellen på barnevernfeltet endret. Den nye finansieringsmodellen overfører flere oppgaver og mer ansvar til kommunene, samtidig fjernes refusjonsordningen mellom kommune og stat. I tabell 3 vises hvor mye satsene er økt for kommunal egenbetaling ved plassering i barneverntiltak utenfor hjemmet. Barneverntjenesten fikk økt budsjettammen med 29,3 millioner for 2022 for å møte de økte kostnadene knyttet til ny finansieringsmodell.

Det var forventet en økning i aktiviteten ettersom det ble antatt at nedgangen fra 2020 til 2021 ikke avspeilet det reelle behovet. I figur 17 vises at prognosen for de neste to årene gir en svak nedgang i aktiviteten, ettersom blant annet oppvekstreformen har som intensjon å gi barn og unge riktig hjelp tidligere, og derigjennom redusere behovet for barnevernfaglige undersøkelser og tiltak.

Figur 17 – Aktivitetsutvikling med prognose 2015-2024 (meldinger, undersøkelser og tiltak)

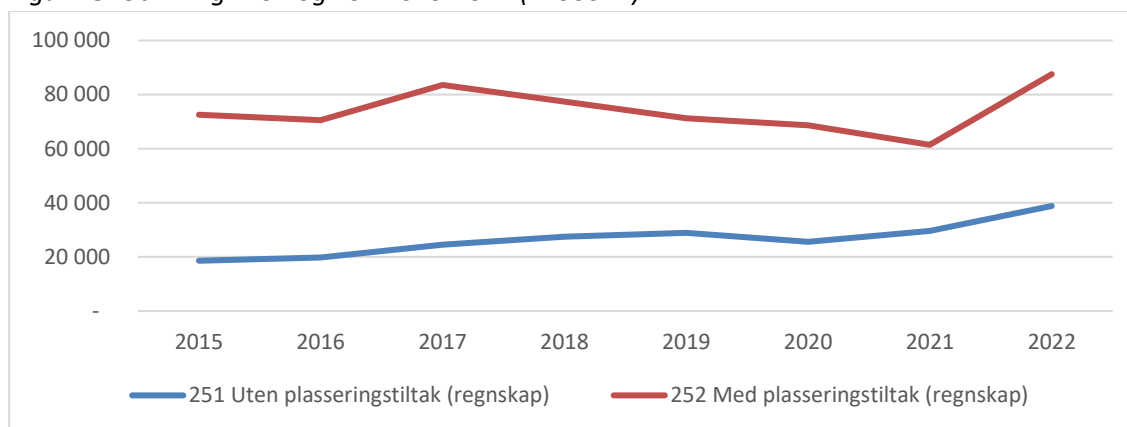

I figur 18 og 19 vises det at 251 *Uten plasseringstiltak* frem til 2021 øker i takt med at 252 *Med plasseringstiltak* faller. Dette er en ønsket utvikling i barneverntjenesten; at man klarer å hjelpe barna mens de bor i familien og derved unngår inngripende plasseringer. Plasseringstiltak er vesentlig mer kostbart enn forebyggende tiltak i hjemmet. Det vurderes å være nødvendig å sikre en robust barneverntjeneste som kan håndtere det dersom det oppstår et økt behov for plassering utenfor hjemmet enn det som er forventet. Dette kan medføre at det i perioder oppstår et mindreforbruk, som følge av variasjoner og svingninger i barnebefolkningens behov som kan være vanskelig å forutse. I 2022 var det eksempelvis en uforutsett økning i 252 *Med plasseringstiltak*, som skyldtes både økning i kommunal egenbetaling og en økning i aktiviteten (se tabell 4). Figur 18 viser utviklingen i faktiske tall, mens figur 19 viser utviklingen i prosent av totale kostnader.

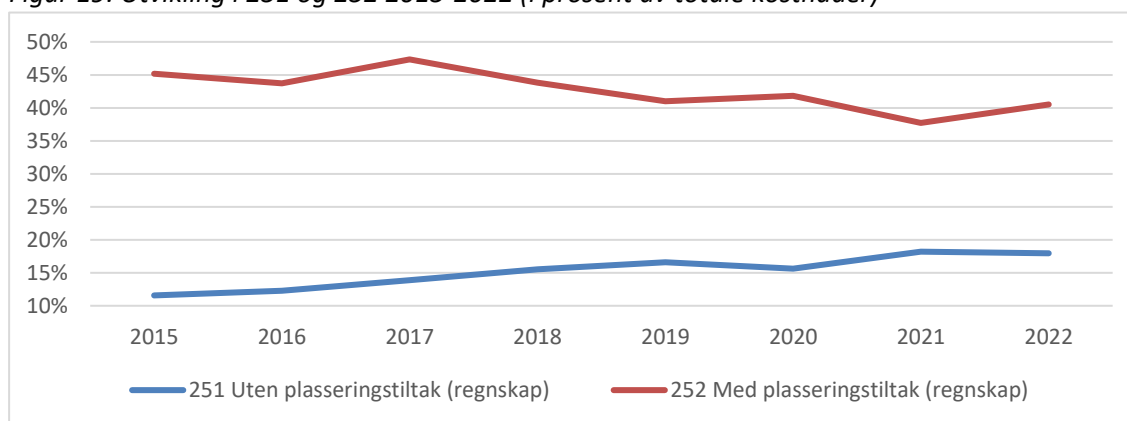
Tabell 5: Antall kostnadsdrivende tiltak ved årsslutt

	2021	2022
Institusjonsplass	10	15
Senter for foreldre og barn (døgnopphold på senter)	1	3
Beredskapshjem og spesialiserte fosterhjem	7	11

Figur 18: Utvikling i 251 og 252 2015-2022 (i 1000 kr)

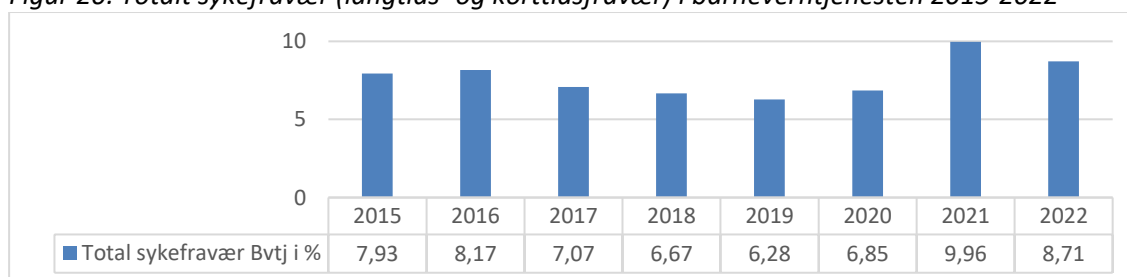
Figur 19: Utvikling i 251 og 252 2015-2022 (i prosent av totale kostnader)

4.4 Nøkkeltall – HR og HMS

4.4.1 Sykefravær

Figur 20: Totalt sykefravær (langtids- og korttidsfravær) i barneverntjenesten 2015-2022

Tjenesten har et stabilt og relativt lavt sykefravær, som likevel følges opp jevnlig.

Sykefraværet i 2021 og 2022 var som forventet noe høyere enn tidligere år. Økning i sykefravær kan knyttes til medarbeideres varsomhet vedrørende smitte etter perioden med pandemi, og ikke til arbeidsrelaterte årsaker.

Sykefravær følges opp månedlig i barneverntjenestens månedsrapport til barnevernsjef. Som del av det forebyggende arbeidet mot sykefravær, har alle avdelinger årlig definerte arbeidsmiljø- og HMS-relaterte tiltak i sine strategiplaner integrert som del av kvalitetsutviklingen i tjenesten.

4.4.2 Turnover og rekruttering

Turnover kan beregnes på flere måter. Bærum barneverntjeneste benytter KS, definisjon når en fast medarbeider har sluttet å jobbe i tjenesteområdet målt i løpet av året. Dette på bakgrunn av at det ikke registreres data om hva vedkommende planlegger å foreta seg etter avsluttet arbeidsforhold i barneverntjenesten.

Barneverntjenesten har de siste årene hatt en svært lav turnover, med en gradvis økning til 14,8% i 2022. Til sammenligning var gjennomsnittet for turnover i barnevernet i KS-kommuner i 2020-2021 på 18,9 %. Økningen i 2022 er for midlertidig til å kunne gi entydige analyser om årsaken, men fra barnevernsjefens perspektiv er det grunn til å anta at noe kan forklares med en generell økt mobilitet i arbeidslivet etter pandemiårene, store faglige nasjonale endringer i barnevernfeltet samt lokale endringer i tjenesten, blant annet som følge av flytting til ny kommunegård. Det kan heller ikke utelukkes at et fremtidig kompetansekrav til ansatte i barnevernet og lønnsforhold kan medvirke til større bevegelse på dette området. Turnover kan være et nøkkelområde for å måle hvor attraktiv tjenesten vil være i fremtiden, og følges nøye opp av barnevernsjef og ledergruppen.

Noen medarbeidere starter og slutter i forbindelse med vikariat i foreldrepermisjoner, i tillegg til enkelte interne bytter mellom avdelinger etter ordinær rekrutteringsprosess. Opplevelsen av at det er en stor utskifting av medarbeidere kan derfor være større enn de reelle tallene tilsier. Ved rekruttering til tjenesten er tilfanget av kvalifiserte og egnede kandidater for tiden god, både til fagstillinger og lederstillinger. De siste årene har vi også observert et utviklingstrekk der tidligere ansatte har ønsket å søke seg til tjenesten, eller det rekrutteres medarbeidere som helt særskilt har søkt seg til Bærum barneverntjeneste.

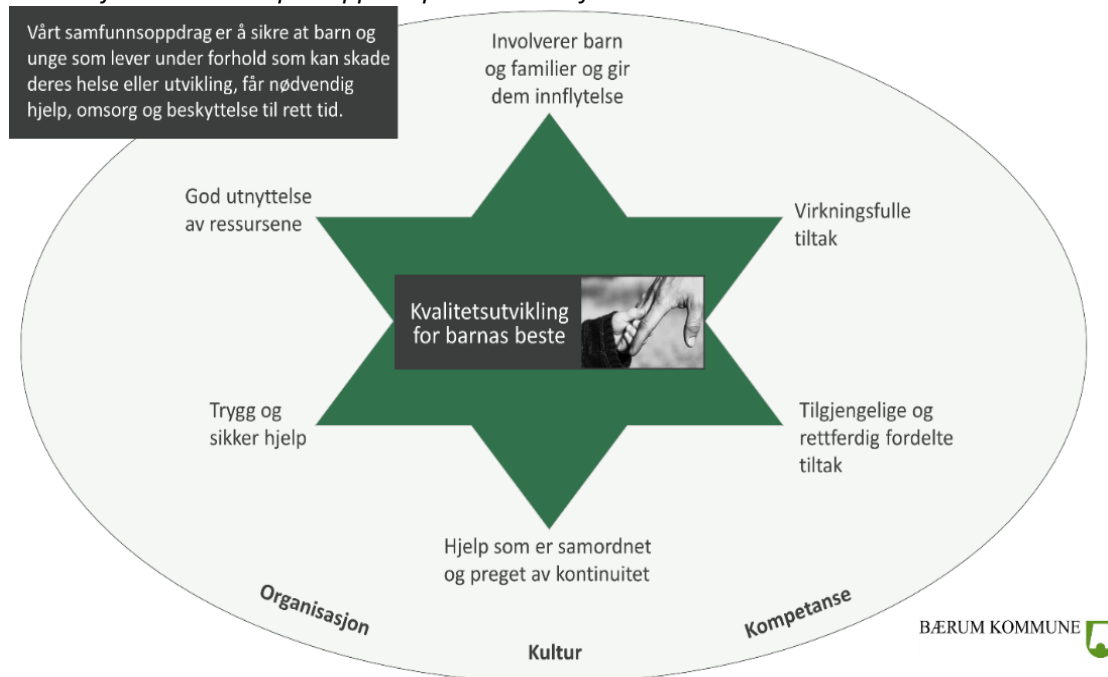
5. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER: KVALITETSUTVIKLING OG INNOVASJON

5.1 Om strategi for kvalitetsutvikling

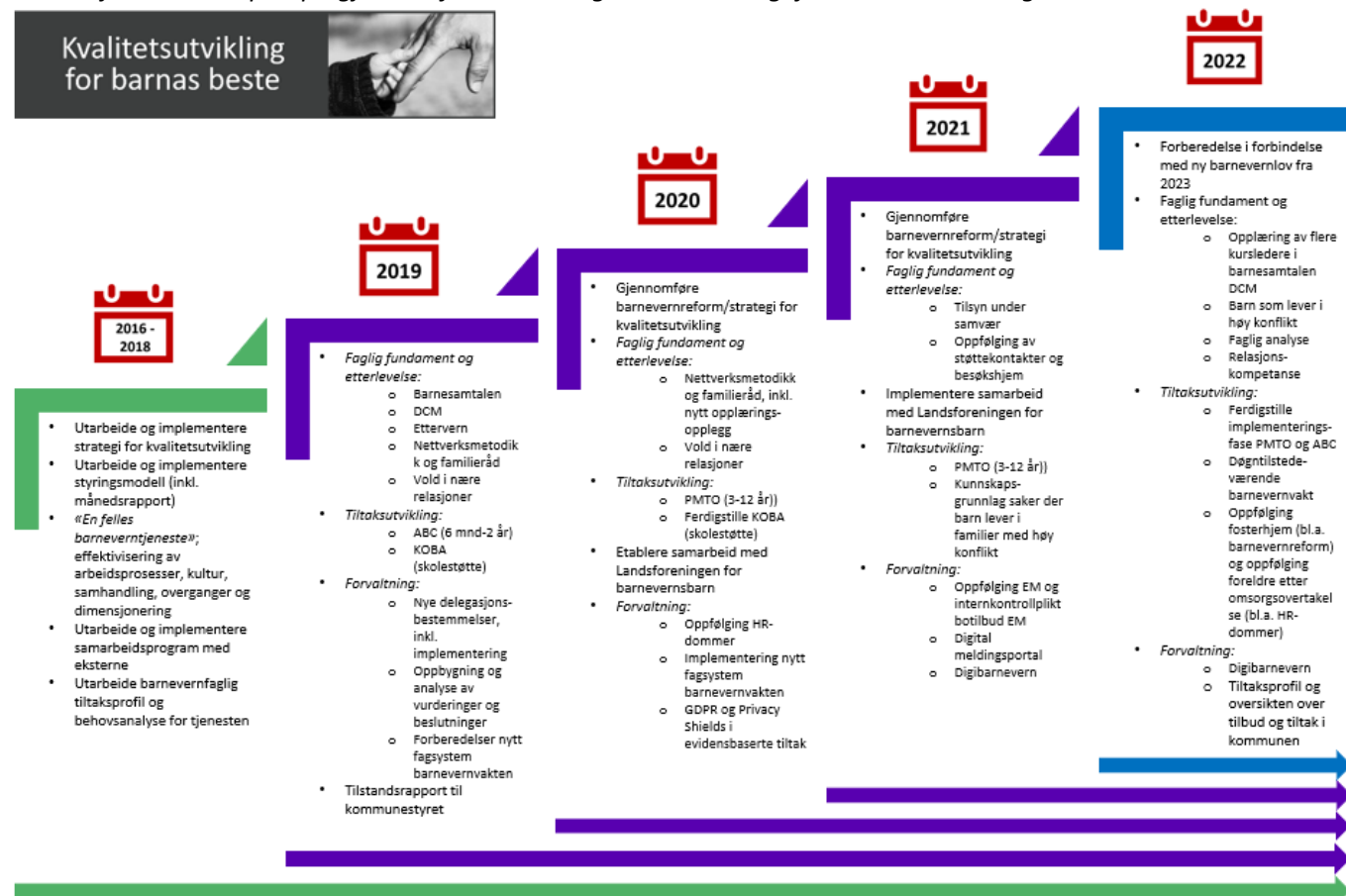
Siden 2016 har barneverntjenesten i Bærum jobbet med kvalitetsutvikling og omstilling gjennom en helhetlig, strategisk tilnærming. Hver strategiperiode er treårig, og det utformes årlige tiltak med utgangspunkt i et felles mål bilde for strategiperioden.

De årlige utviklings-, innovasjons- og omstillingstiltakene utarbeides både på overordnet nivå for hele barneverntjenesten, og for hver enkelt avdeling. Samtlige utviklingstiltak knytter seg til én eller flere av kvalitetsprinsippene.

Illustrasjon 3: Kvalitetsprinsippene på barnevernfeltet

Illustrasjon 4: Eksempler på gjennomførte utviklingstiltak i strategi for kvalitetsutvikling

Gjennom arbeidet med fra *Strategi for kvalitetsutvikling* over tid har barneverntjenesten delt erfaringer og ideer med flere andre kommuner som har manglet tilsvarende, herunder oppsett for månedsrapport, tjenestens rollebeskrivelser og samarbeidsprogrammet. Barneverntjenesten har i årene 2021 og 2022 avviklet ulike hospiteringsbesøk med ansatte fra Barne- og familiedepartementet (BFD) og Barne-, ungdoms – og familiedirektoratet (Bufdir), og hadde i 2022

også besøk av barne- og familieminister Kjersti Toppe. Synliggjøring av arbeidet med strategi for kvalitetsutvikling har bidratt til intern bevisstgjøring om vår egen utvikling, og gitt viktig erfaringsutveksling med sentrale aktører om fremtidens barnevern.

Illustrasjon 5: Eksempler på instanser vi samarbeider med

5.2 Strategi for kvalitetsutvikling 2022-2024 - status 2022

Høsten 2021 ble målbildet for strategiperioden 2022-2024 ferdigstilt, parallelt med forberedelser til utarbeidelse av mål og innsatsområder for overordnet og avdelingsvise strategiplaner for kvalitetsutvikling 2022-2024.

Tabell 6: Barneverntjenestens målbilde 2022-2024

Strategisk målbilde for barneverntjenesten 2022-2024	
✓	Hjelpen vi gir er av høy faglig kvalitet og basert på oppdatert kunnskap, med barnets perspektiv tydelig i alt vårt arbeid
✓	Vi har felles kunnskap og forståelse om bruk av faglig analyse for å sikre rett hjelp til rett tid
✓	Vi samarbeider godt med hverandre og andre instanser til beste for barnet – med avklarte roller og ansvar i helheten
✓	Vår kultur er betegnet av høy faglig kvalitet, god relasjonskompetanse og trygt arbeidsmiljø

I det følgende eksemplifiseres utviklingstiltak i strategiarbeidet fra 2022. Det presiseres at de omtalte kun er eksempler, og hentet fra barneverntjenestens overordnede strategiplan. Samtlige avdelinger har i tillegg en rekke innovasjons- og utviklingstiltak på avdelingsnivå.

Tabell 7: Eksempler på gjennomførte kvalitetsutviklingstiltak i 2022

Innsatsområde	Beskrivelse av strategiltakene – eksempler
Involvere brukerne og gi dem innflytelse	<p>Gjennomførte innovasjons- og utviklingstiltak i 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etterlevelsesaktiviteter for metoden Barnesamtalen DCM er gjennomført i alle avdelinger, og ytterligere 14 medarbeidere sluttførte sin opplæring i Barnesamtalen DCM. • Første kurskull med nye møteledere i nettverksmøteledelse har gjennomført opplæringen. Det er også gitt tilbud om kjøp av kursplasser til andre kommuner, og utarbeidet nytt og oppdatert informasjonsmaterieill. Nettverksmøter er sammen med familieråd viktige slekt- og nettverksinvolverende barneverntiltak. • Oppstart av et utviklingsarbeid i samarbeid mellom barneverntjenesten og arkitekt- og designhøgskolen. Utviklingsarbeidet tar sikte på å øke reell og faktisk

	medvirkning fra barn, unge og foreldre, og er basert på forståelsen av at relasjonskompetanse er et nødvendig element i arbeid med mennesker
Tiltaksutvikling og -implementering:	<p><i>Gjennomførte innovasjons- og utviklingstiltak i 2022:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablerte døgntilstedeværende barnevernvakt • Etablert veiledningsteam for oppfølging av fosterhjem (bl.a. barnevernreform) og oppfølging av foreldre etter omsorgsovertakelse (bl.a. HR-dommer) • Ferdigstilt implementeringsfase PMTO og ABC i tjenesten • Ferdigstilt implementeringsfase forankring nettverksmøtemetodikk i tjenesten, inkl. opplæring av nettverksmøteledere årlig • Systematisert erfaringer fra familieveiledning og testet ut miljøterapeutisk kompetanse som tillegg til andre hjelpetiltak i konkrete saker • Utarbeidelse av felles målgruppebeskrivelse/tiltaksbeskrivelse for hjelpetiltak som er organisert avdelingsvis; råd og veiledning (blant annet motiverende intervju), samtalerekke med barn, samarbeidsmøter og ansvarsgruppemøter
Helhetlig samarbeid om barn og familier	<p><i>Gjennomførte innovasjons- og utviklingstiltak i 2022:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppdatert <i>Barneverntjenestens samarbeidsprogram med eksterne</i> og gjennomført avtalt møtevirksomhet, som innebærer systematiske initiativ til samarbeidsmøter og andre samhandlingsaktiviteter i løpet av året med for tiden 50 definerte instanser i kommunal, regional og statlig sektor, samt enkelte definerte organisasjoner • Gjennomført informasjons- og foredragsvirksomhet overfor samarbeidende instanser. Temaer er gjerne meldeplikt og meldinger med samtykke, barnevernets lovverk og arbeid, taushetsplikt og samtykke, roller, ansvar og samhandling om hjelpen til barn i risiko mv.
Forsvarlighet og etterprøvnbarhet i forvaltning og beslutningsprosesser	<p><i>Gjennomførte innovasjons- og utviklingstiltak i 2022:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Deltakelse i Digibarnevern-prosjektet; fremtidig nytt fag- og kvalitetssystem for barnevernet • Gjennomført implementering av en felles faglig analysemodell for barneverntjenesten • Samarbeid med andre tjenester i kommunene for å følge opp anbefalingene i forvaltningsrevisjon vedrørende barnevernets oppfølging av enslige mindreårige flyktninger • Samarbeid med kommuneadvokaten om opplæringsopplegg for å ivareta tydeliggjorte føringer i rettspraksis fra Høyesterett på barnevernområdet og opplæring i ny barnevernslov
Kompetanseutviklingsplan	<p>Gjennomført besluttet kompetanseutviklingsplan for 2022 med prioriterte utviklingstiltak innen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barn som lever i høy konflikt (bl.a. utarbeidet felles faglig fundament og prinsipper) • Faglig analyse (bl.a. utarbeidet felles faglig analysemodell) • Relasjonskompetanse (bl.a. konkretisert begrepet og definert satsningsområder innenfor dette hos oss)
Intern kultur som én felles barneverntjeneste	<ul style="list-style-type: none"> • Opprettholde tjenestens fokus på fellesskap, samhold og samarbeid som verdifulle erfaringer fra koronapandemien tilpasset normalitet • Ulike forberedelsesaktiviteter til flytting i 2023
HMS som integrert del av kvalitetsutvikling	<p>HMS-plan og årshjul for HMS-arbeid i barneverntjenesten er innarbeidet som en integrert del av strategiarbeidet, med årlig kartlegging, risikovurdering, utforming av HMS-relaterte tiltak i tjenestens HMS-plan og i alle avdelingenes strategidokumenter.</p> <p><i>Gjennomførte utviklingstiltak i 2022:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bevarings -og forbedringstiltak i alle avdelinger knyttet til resultatene fra medarbeiderundersøkelsen 2021</i> • <i>Videreført systematisert samarbeid med vernetjeneste og arbeidstakerorganisasjonene</i> • <i>Følge opp HMS-plan</i> • <i>Fagdag utenfor huset med fokus på arbeidsmiljøfremmende innhold</i>

5.3 Videreutdanning og interne kompetansehevende tiltak

Medarbeidere i tjenesten søker videreutdanning i form av etterutdanning på høgskole/universitet eller masterkompetanse etter fastlagte prosesser og kriterier. Fra og med 2021 har tjenesten egne ordninger for å forberede og imøtekomme krav om barnevernfaglig master for medarbeidere som vil gjelde fra 2031.

Bærum barneverntjeneste gjennomfører i tillegg intern årlig opplæring for medarbeidere i barnesamtalen og nettverksmøteledelse. Bruk av barnesamtalen og nettverksmøtemetodikk er begge tiltak som har vært etablert i tjenesten i flere år, og som følger opp nye lovkrav om barns medvirkning og bruk av slekt og nettverk, og som bidrar til å gi riktig hjelp til rett tid. Bærum barneverntjeneste har de senere årene gitt tilbud om kjøp av opplæringsplasser i nettverksmøteledelse også til barneverntjenester i andre kommuner.

5.4 Spesielt om barnevernets arbeid med brukerinvolvering

Alle barn, ungdom og foreldre får medvirke i alle faser av en barnevernssak, og det er skjerpede krav til barnevernets ansvar for å sikre reell medvirkning. Samtlige fagansatte i barneverntjenesten i Bærum gjennomfører en omfattende ettårig opplæring i metodikken Barnesamtalen DCM. I 2022 har ytterligere 13 medarbeidere gjennomført opplæringen. Metodikken gir ferdigheter i samtaler med barn om vanskelige temaer, og styrker kompetansen i å involvere også små barn. Samspillsobservasjoner overfor barn som ikke har utviklet språk kan gi verdifull kunnskap om barnets opplevelse av egen situasjon, og det har i 2022 vært gjennomført kartleggende forberedelsesaktiviteter for å øke tjenestens kompetanse på området, med oppstart av kompetansehevende tiltak i 2023.

Barnets egen mening og ønsker skal fremgå av dokumentasjon, og det skal fremkomme hvordan dette vektles i barneverntjenestens vurderinger. Samtidig er det viktig at barn ikke skal oppleve å selv få ansvaret for situasjonen sin. Barneverntjenesten har de siste årene videreutviklet og tilpasset tjenestens eget malverk for å styrke dokumentasjonen av barn og foreldres medvirkning.

Barneverntjenesten i Bærum har erfaringer med samarbeid med Landsforeningen for barnevern barn om enkelte kvalitetsutviklingstiltak for å sikre brukerstemmen på systemnivå. Samarbeidet har gitt verdifull innsikt som grunnlag for utviklingsarbeidet som ble igangsatt i 2022 knyttet til medvirkning for barn, unge og deres familier, og relasjonskompetanse som grunnlag for arbeid med mennesker. Det tas sikte på å gjenoppta samarbeidet i tilknytning til dette, og det er planlagt aktiviteter for sikre at barn, unge og foreldre både kan komme til orde og delta i utviklingsarbeidet i tiden fremover.

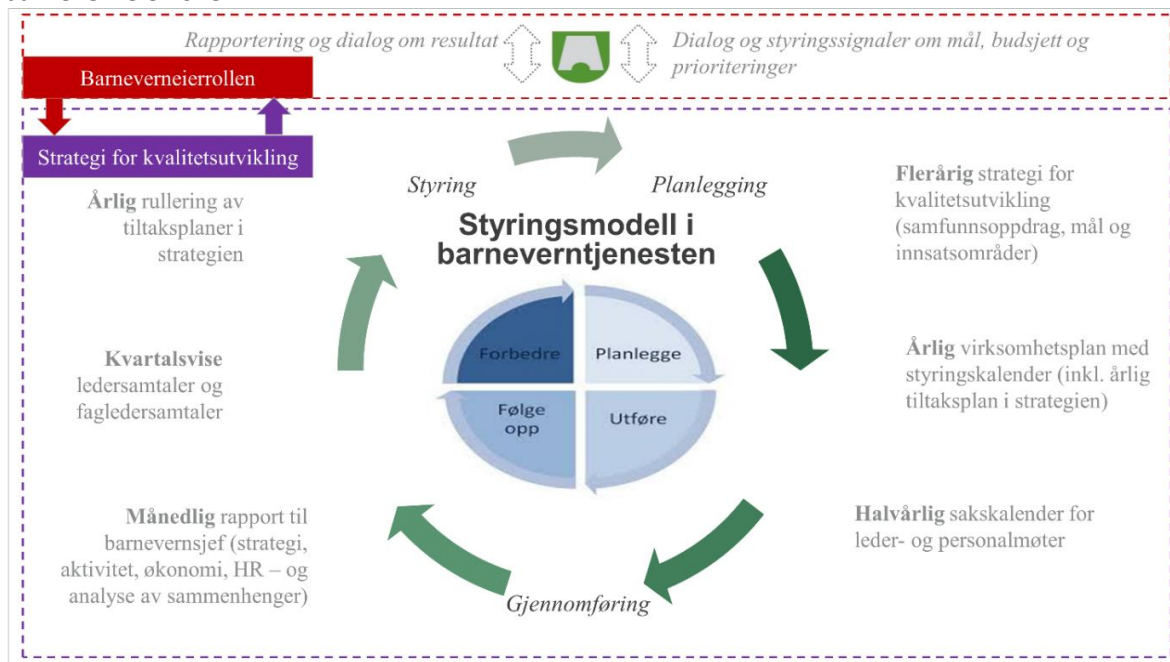
Brukerundersøkelser i barnevernet kan være krevende å gjennomføre med god nok kvalitet på en etisk forsvarlig måte. Familier som strever i kontakten med barnevernet kan være vanskelige å nå, og nettopp deres erfaringer vil være av betydning for å kunne jobbe målrettet med å identifisere hva som ikke gir gode brukeropplevelser, og å motvirke dette. Familier som har positive erfaringer med barnevernets tilbud, vil kunne være lettere tilgjengelige for å svare på spørsmål om sine opplevelser. Risikoen for at det innhentes data som gir en skjev fremstilling av hvordan tjenesten faktisk oppleves av barn, unge og foreldre er relativt stor. Det er helt avgjørende for barneverntjenestens troverdighet at datainnhenting foregår på en åpen og etterprøvbart måte som samtidig ivaretar familienes anonymitet og rett til personvern. Samtaler med barn, unge og foreldre om deres egne opplevelser med barnevernet må gjennomføres med respekt, omtanke og verdighet – noe som må vektlegges også når hensikten er å innhente kvantitative data. Det må tas avgjørende hensyn til flere etiske dilemmaer og barrierer når det gjelder rekruttering av respondenter blant barn og foreldre som får oppfølging fra en tjeneste som barnevernet. Innhenting av brukerdata må derfor innrettes slik at respondentene er bredt representert.

Det legges opp til at utviklingsarbeidet/doktorgradsarbeidet som skal pågå de neste 2,5 årene, både legger til rette for og faktisk gjennomfører gode prosesser med brukerorganisasjoner og et utvalg

barn, unge og foreldre som kan representere brukergruppen på en god måte. Det vil være avgjørende at tilfanget av tilbakemeldinger ivaretar brukernes faktiske opplevelser, og er av både kvalitativ og kvantitativ verdi.

6. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

Illustrasjon 5: Barnevernsjefens ansvar for virksomhetsstyring, og sammenhengen med barnevernerollen

Barnevernreformen/oppvekstreformen og ny barnevernslov fremhever kommunens overordnede ansvar for god styring på barnevernområdet. Kommunenes tilnærming til videreutvikling av helhetlige tjenester rettet mot barn og unge er nødvendig, også for å sikre god kvalitet i barnevernets tilbud til de mest utsatte barna.

Avdeling forvaltning i barneverntjenesten har ansvar for å forvalte tjenestens styringsmodell, og å oppdatere og videreutvikle alle prosesser og oppgaver som sikrer økonomisk forsvarlighet og utvikling i tjenestens helhetlige virksomhetsstyring. Avdelingen ivaretar rollen og ansvaret gjennom definerte oppgaver for planlegging og gjennomføring innen lovpålagte krav på områdene fag, økonomi og helhetlig tjenestekvalitet, blant annet gjennom følgende aktiviteter:

- Prosessansvar i organisasjonsutvikling og kvalitetsutvikling for hele barneverntjenesten.
- Forvalte tjenestens kontroller-oppgaver og fagsystem, internkontroll og dokumenthierarki.
- Virksomhetsstyring, blant annet gjennom utarbeidelsen av månedsrapport til barnevernsjef med vurdering og forslag til tiltak basert på risiko og avvik.
- Budsjettering, oppfølging av resultat og prognoser, samt månedlig økonomistyring.
- Utvikling og gjennomføring av barneverntjenestens kompetanseutviklingsplan.
- Pådriver i innovasjonsprosjekter i tjenesten (eksempelvis i forskningsprosjekter, oppfølgingsaktiviteter ved implementering av nye tiltak og metoder, Digibarnevern-prosjektet, Kommunegårdsprosjektet, oppfølging av praksisstudenter mv.).
- Forsvarlig dokumentbehandling og dokumentflyt, samt oppfølging og utvikling knyttet til barneverntjenestens arkiv iht. gjeldende lovverk.
- Behandling av innsynskrav (bl.a. fra voksne som i sin barndom mottok tiltak fra barnevernet).
- Ansvar for planlegging og gjennomføring av samvær med tilsyn etter barneloven § 43a.
- Oppfølging av barneverntjenestens 200 oppdragstakere og forvaltning av oppdragsavtaler.

- Oppfølging og ivaretagelse av barn, foreldre, samarbeidsinstanser og andre besøkende i stedlig ekspedisjon og sentralbord for barneverntjenesten.
- Oppdatering av tjenestens digitale tiltaksoversikt (tidligere tiltaksprofil som vedlegg til tilstandsrapporten).

7. VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER

Det er fremdeles uvisst om koronapandemien kan medføre konsekvenser for utsatte barn og familier i et langsiktig perspektiv. Planlegging av aktiviteter og tiltaksutvikling må ta høyde for at de vil kunne oppstå behov som vi ikke er i stand til å forutse i dag.

Barneverntjenesten i Bærum har de siste årene gjennomført oppgaver som følge av barnevernreformen/oppvekstreformen, oppfølging av rettspraksis fra Høyesterett og gjenforeningsmål, og føringer og nye lovkrav i ny barnevernslov.

Prioriterte områder i *strategi for kvalitetsutvikling 2022-2024* vil være i tråd med økte krav til rettsikkerhet og personvern for innbyggerne, lovkrav knyttet til samhandling og samarbeid, organisering av oppvekstfeltet i ett direktørrområdet, barnevernsreformens føringer, og tett samarbeid med øvrige instanser på oppvekst –og velferdsområdet som har ansvar for styrket forebygging utenfor barnevernet («oppvekstreform»). Overnevnte innebærer blant annet:

- Fortsette satsingen på et forebyggende barnevern med målgruppedifferensierte og virksomme hjelpetiltak fremfor inngripende plasseringer og tvangstiltak.
- Helhetlig oppfølging av barn, foreldre og fosterhjem i de tilfeller barneverntjenesten i en kort eller lengre periode overtar omsorgen for barn.
- Oppfølging av den nye finansieringsmodellen på barnevernfeltet, med styrket virksomhetsstyring som hensyntar økt risiko for kommunen på økonomiområdet.
- Oppfølging av nasjonal kompetansestrategi i barnevernet. Det er etablert en felles praksis i tjenesten for kartlegging og oppfølging slik at ansatte når de lovpålagte kompetansekravene innen tidsrammen for nasjonal overgangsordning.

Digitalisering i offentlig sektor er nødvendig for å øke befolkningens mulighet til innsyn i egen sak. Dette krever oppdaterte og funksjonelle kvalitets- og fagsystemer. Bærum kommune vil fullføre deltakelsen i prosjektet DigiBarnevern og i utvikling av nytt barneverfaglig fagsystem i samarbeid med KS og andre kommuner.

Innflytting i ny kommunegård gir tjenesten større mulighetsrom i bruken av digitale verktøy for styrket brukermedvirkning, forenklede arbeidsprosesser, samarbeid med andre tjenester, og mer funksjonell innretning av lokaler for et tilgjengelig barnevern. 2022 har vært et viktig siste forberedende år før innflytting i 2023.

Tilgjengelighet og samarbeid med andre tjenester vurderes å være helt sentralt for å kunne løse barnevernets samfunnsoppdrag. Dette ønsker tjenesten å videreutvikle gjennom fortsatt drift av konsultasjonstelefonen, systematisk informasjonsvirksomhet i form av “Bekymret for et barn”-foredrag og systemsamarbeid gjennom barneverntjenestens samarbeidsprogram.

Barneverntjenesten i Bærum har de siste årene lagt ned et betydelig arbeid for å synliggjøre barnevernets ansvar, rolle og samfunnsoppdrag.

Barneverntjenesten ønsker fortsatt å bidra til et balansert og opplyst ordskifte, og å bidra til økt kjennskap til og kunnskap om barnevernets virkeområde og handlingsrom. Ved å øke kunnskapen i samfunnet og bidra til at samarbeidende instanser får bedre kjennskap til barneverntjenesten, kan skranken som kan befinne seg mellom utsatte barn og familier og barnevernet bygges ned.

Det er likevel viktig å kjenne til at barnevernet har anledning til å bruke makt for å beskytte utsatte barn, under strenge vilkår, samtidig som det meste av barnevernets aktiviteter skjer i samarbeid med familiene. Innsyn i barnevernets handlemåter øker tjenestens troverdighet og pålitelighet. Tillit blant befolkningen, fra barn, unge og foreldre som er i kontakt med tjenesten, og fra samarbeidende instanser henger tett sammen med barnevernets legitimitet i samfunnet. Tillit og legitimitet er

nødvendig for å kunne gi riktig hjelp til rett tid til utsatte barn og unge, og er et felles ansvar for en hel kommune, som barneverntjenesten vil fortsette å ta sin del av ansvaret for i de kommende årene.

7.1 Særskilt om forberedelser til og arbeid med barnevernreform/oppvekstreform og ny barnevernslov fra 01.01.2023

Barnevernreformen/oppvekstreformen skal bidra til tidlig innsats tilpasset barnet og familiens behov. Gjennom å vri tjenestetilbudet i retning av forebyggende tiltak i hele kommunen, kan det forventes at færre barn og familier vil være i behov av tiltak fra barnevernet. Dette vil imidlertid kreve involvering og styring fra kommunens politiske og administrative ledelse, og samarbeid og helhet i tjenestene rettet mot barn og unge. Politisk interesse og ansvar for oppvekstfeltet må møtes med kvalitetsutvikling og samhandling i hele kommunen, særlig mellom tjenestene som er i kontakt med barn og unge. Organiseringen av oppvekstfeltet i ett direktørområde i Bærum kommune fra og med 01.10.22 vurderes av barnevernsjefen som et klokt og nødvendig grep for å oppfylle kommunens plikt til å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker.

Den nye barnevernsloven fra 01.01.23 skal blant annet øke rettssikkerheten for barn og familier som er i kontakt med barneverntjenesten, og sikre økt grad av medvirkning. Barnverntjenestens årelange satsning på opplæring og bruk av barnesamtalen og nettverksmøter som metode, anses som vesentlige bidrag til dette. Barneverntjenesten har i lang tid forberedt og gjennomført interne omstillinger for å møte skjerpede krav om gjenforeningsmål og vurdering av samvær ved omsorgsovertakelser. Dette vil helt åpenbart være satsingsområder også i de kommende årene, som vil påvirke både oppgaveutførelse, fag- og tiltaksutvikling og organisering både av barneverntjenesten og øvrige tjenester rettet mot barn og unge. En slik omstilling på oppvekstfeltet vil imidlertid ta tid, og krever overordnede og fortløpende avklaringer av de ulike tjenestenes roller og ansvar overfor barn og familier. Grunntjenestene som er i kontakt med barn og deres familier (helsestasjon, barnehage, skole), vil kunne få et større ansvar for tjenestetilbud og oppfølging av barnebefolkningen enn slik det er i dag. Fremtidens barnevern kan som følge av en slik ønsket utvikling reduseres i omfang. Da er det av vesentlig betydning å sikre et robust og dynamisk barnevern, med høy kvalitet i tiltakene som rettes mot den delen av barnebefolkningen som er spesielt utsatt og som trenger beskyttelse og hjelp.

Illustrasjon 6: Forventet endring som resultat av barnevern-/oppvekstreform

